

Spis treści

WPROWADZENIE.....	3
METODOLOGIA BADANIA.....	6
CELE BADANIA.....	6
PRÓBY BADAWCZE.....	6
METODY, TECHNIKI I NARZĘDZIA BADAWCZE.....	7
CHARAKTERYSTYKA POWIATU.....	8
OGÓLNE INFORMACJE O POWIECIE.....	8
LUDNOŚĆ.....	9
RUCHY LUDNOŚCI POWIATU.....	17
SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA.....	19
EDUKACJA.....	20
ZATRUDNIENIE.....	24
BEZROBOCIE.....	27
WYKLUCZENIE SPOŁECZNE.....	30
GOSPODARKA.....	31
TURYSTYKA W POWIECIE.....	37
PODSUMOWANIE.....	38
PRACODAWCY WOBEC AKTUALNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY.....	40
CHARAKTERYSTYKA BADANYCH PODMIOTÓW.....	40
ZATRUDNIANIE I ZWALNIANIE PRACOWNIKÓW W OSTATNICH 12 MIESIĄCACH.....	42
PLANY PRACODAWCÓW NA NAJBLIŻSZE 12 MIESIĘCY.....	46
ABSOLWENCI SZKÓŁ W OPINIACH PRACODAWCÓW.....	49
PREFERENCJE PRACODAWCÓW W ZAKRESIE ZATRUDNIANIA PRACOWNIKÓW.....	51
WSPÓŁPRACA Z POWIATOWYM URZĘDEM PRACY.....	55
WNIOSKI.....	65
ZAŁĄCZNIK 1.....	67
SPIS TABEL.....	80
SPIS WYKRESÓW.....	82
BIBLIOGRAFIA.....	84

Wprowadzenie

Prezentowany raport z wyników badania stanowi analizę lokalnego rynku pracy w powiecie nowosolskim, w oparciu o dane zastane oraz wyniki badania przeprowadzonego wśród pracodawców zatrudniających co najmniej 10 pracowników. Celem badania było uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

- Jaka jest charakterystyka powiatu od strony gospodarczej? Czy powiat jest duży? Z ilu gmin się składa? Jaki jest przeważający typ gospodarki? Jaki jest poziom życia mieszkańców powiatu?
- Czy jednostki wchodzące w skład powiatu są silnie czy słabo zróżnicowane?
- Czy w powiecie istnieje wyraźne centrum (centra) – punkty ciężenia, nadające ton całemu powiatowi, decydujące o kierunkach jego rozwoju? Czy powiat stanowi rzeczywisty, naturalny rynek pracy, czy też raczej granice administracyjne nie oddają rzeczywistych więzi czy orientacji ludzi (kwestia dojazdów do pracy)? Jaka jest charakterystyka administracyjna powiatu? Czy jest stabilną jednostką administracyjną, czy też zmieniał przynależność w związku z reformami? Jak układają się stosunki powiatu z województwem? Czy powiat ma jakieś więzi z innymi regionami/jednostkami, czy jest stosunkowo izolowany (uzależniony od więzi pionowych)?
- Jaka jest charakterystyka społeczna powiatu? Jaki jest potencjał ludnościowy powiatu? Czy społeczność lokalna jest aktywna (organizuje się, bierze udział w inicjatywach oddolnych)? Czy działają organizacje pozarządowe? Czy pojawia się lokalna oddolna inicjatywa w działaniach gospodarczych, np. samoorganizowanie się firm albo ludzi w celu doprowadzenia do rozbudowy infrastruktury?
- Jaka jest skala wykluczenia (np. bezdomność, patologie, zasięg pomocy społecznej)?
- Jaka jest liczba mieszkańców powiatu i jak zmieniała się w ostatnich 10 latach? Czy zmiany te wynikają raczej z naturalnego ruchu ludności, czy z procesów migracyjnych?
- Jak liczba ludności będzie się zmieniać w najbliższych 10 latach według prognoz GUS?
- Jak wygląda obecnie i jak zmieniała się w ciągu ostatnich 10 lat struktura ludności powiatu według płci, wieku i wykształcenia?
- Jak wygląda obecnie i jak się zmieniała struktura ludności według miejsca zamieszkania?
- Jak zmiany zasobu ludności wyglądają na tle innych powiatów, województwa? Czy ludność powiatu będzie się przeciętnie starzeć? Czy zmiany te będą silniejsze, czy słabsze niż przeciętnie?

- Jaki jest potencjalny zasób siły roboczej powiatu (ludność w wieku produkcyjnym)? Jak zasób ten zmienił się w okresie ostatnich 10 lat?
- Jaki jest udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem? Jak udział ten zmienił się w okresie ostatnich 10 lat? Czy odbiega od średnich dla innych obszarów?
- Jaka jest struktura wieku ludności w wieku produkcyjnym? Ile wynosi udział osób w wieku mobilnym (wysoko mobilnym, obniżonej mobilności), a ile w wieku przedemerytalnym?
- Jakie są prognozy dotyczące zmian ludności w wieku produkcyjnym na najbliższe lata? Jak prognozy te wyglądają na tle innych powiatów/ województwa/ kraju?
- Jaką rolę w zmianach zasobu ludności w wieku produkcyjnym odgrywają migracje (krajowe i zagraniczne)? Czy ludność w wieku produkcyjnym danego powiatu jest mobilna przestrzennie? Czy mobilność ta wyraża się codziennymi dojazdami do pracy, migracjami wahadłowymi lub na stałe? Jakie są podstawowe kierunki migracji?
- Jakie są główne zasoby powiatu? Czy powiat ma potencjał rozwojowy, czy nie? Czy powiat w ogóle ma jakieś atuty do wykorzystania?
- W czym tkwi jego potencjał rozwojowy – lub przeciwnie: bariery rozwojowe? Od czego zależy przyszłość powiatu?
- Jakie są z kolei zagrożenia dla rozwoju gospodarczego powiatu? Które z nich mają charakter wewnętrzny, a które zewnętrzny? W jakim stopniu władze lokalne mogą promować atuty powiatu i przeciwdziałać zagrożeniom?
- Czy w powiecie jest rozwinięta infrastruktura drogowo-techniczna? Czy może ona stanowić szansę, czy raczej barierę dla rozwoju gospodarczego i popytu na pracę?
- Jaki jest stopień rozwoju szarej strefy w powiecie? Czy jest dużym problemem?
- Jaka jest specyfika sektora przedsiębiorstw w powiecie?
- Jaki jest stan przedsiębiorstw w powiecie? Jak oceniają swoje perspektywy na najbliższe lata – czy będą zwiększać sprzedaż? Na jakich rynkach sprzedają swoje produkty?
- Jaka jest struktura zrealizowanego popytu na pracę?
- Ile osób zostało przyjętych i zwolnionych z pracy w ostatnim roku? W jakich zawodach firmy przyjmowały do pracy i zwalniały z pracy? Czy była to wymiana pracowników, czy też zmienił się poziom zatrudnienia netto? Jakie są najbardziej pożądane cechy osobowe potencjalnych pracowników? Jakie są decydujące kryteria wyboru pracownika?
- Jakie były przyczyny zwolnień, a jakie odrzucania kandydatów do pracy w procesie rekrutacji?
- Czy firmy w powiecie zatrudniają absolwentów? Jaki jest ich udział w zatrudnieniu ogółem?
- Dlaczego firmy niezatrudniające absolwentów tego nie robią?

- W jaki sposób firmy zatrudniające absolwentów oceniają ich przygotowanie zawodowe? Jak ocena ta różni się w zależności od typu szkoły ukończonej przez absolwenta?
- Czy pracodawcy mają trudności z obsadzeniem wakatów? W jakich zawodach? Z czego one wynikają?
- Czy firmy w powiecie zatrudniają osoby powyżej 50 roku życia? Jaki jest ich udział w zatrudnieniu ogółem? Dlaczego firmy niezatrudniają osób powyżej 50 roku życia tego nie robią? Jakie są powody (bariery) niezatrudniania tych osób?
- Czy firmy w powiecie zatrudniają osoby do 30 roku życia? Jaki jest ich udział w zatrudnieniu ogółem?
- Dlaczego firmy niezatrudniają osób do 30 roku życia tego nie robią? Jakie są powody (bariery) niezatrudniania tych osób?
- Czy firmy w powiecie zatrudniają osoby niepełnosprawne? Jaki jest ich udział w zatrudnieniu ogółem?
- Dlaczego firmy, które nie zatrudniają osób niepełnosprawnych tego nie robią? Jakie są powody (bariery) niezatrudniania tych osób?
- Czy firmy w powiecie mają kontakt z PUP? Ile w ciągu ostatniego roku zgłosiły do niego wakatów? Jaki jest procent wszystkich ofert pracy przekazywanych przez Państwa firmę do PUP? Ile osób zatrudniły spośród skierowanych przez PUP? Czy są zadowolone z tych pracowników?
- Jakie są główne problemy, z którymi spotykają się pracodawcy przy współpracy z PUP? Czy pracodawcy są zainteresowani udziałem w projektach realizowanych przez PUP?
- Czy firmy znają specyfikę pomocy, z jakiej mogą skorzystać (czy znają poszczególne formy wsparcia)?
- Z jakich form dotychczas najchętniej korzystali i co skłoniło ich do wyboru tych właśnie form?
- Którymi formami współpracy z PUP firmy są najbardziej zainteresowane w najbliższym czasie? Jaka jest szacunkowa ilość zainteresowania poszczególnymi formami (dla ilu osób bezrobotnych w poszczególnych formach chcieliby pracodawcy skorzystać?)
- Jak firmy oceniają (przydatność) atrakcyjność form współpracy z PUP w pobudzeniu rynku?
- O jakie działania należy rozszerzyć usługi PUP?
- Jakie firma ma plany dotyczące współpracy z PUP?
- W jaki sposób pracodawcy oceniają ogólnie działalność PUP? W jaki sposób pracodawcy oceniają działalność poszczególnych komórek urzędu (w zakresie poszczególnych form)?

Metodologia badania

Cele badania

Badanie przeprowadzone zostało w celu zdiagnozowania podmiotów gospodarki z terenu powiatu nowosolskiego pod kątem zapotrzebowania na zawody, specjalności, formy wsparcia ze środków publicznych, prognozy zatrudnienia i oceny współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowej Soli. Realizacja powyższych celów pozwoli wesprzeć działania zmierzające do tworzenia nowych miejsc pracy i rozwoju przedsiębiorczości w powiecie.

Próby badawcze

W oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego o liczbie podmiotów gospodarki w powiecie opracowano reprezentatywną próbę badawczą. Wywiady ankietowe wśród pracodawców przeprowadzono w 175 podmiotach gospodarki z terenu powiatu nowosolskiego zatrudniających co najmniej 10 pracowników. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL) opracowano próbę badawczą uwzględniając proporcjonalny rozkład podmiotów gospodarki w oparciu o zmienne: klasa wielkości oraz gmina.

Tabela 1. Próba badawcza podmiotów gospodarki

	Ogółem podmiotów gospodarki	10-49	50-249	250-999	1000 i więcej
Nowa Sól – obszar miejski	104	80	22	2	0
Nowa Sól – obszar wiejski	11	10	1	0	0
Bytom Odrzański	8	7	1	0	0
Kolsko	4	4	0	0	0
Koźuchów	22	18	4	0	0
Nowe Miasteczko	8	7	1	0	0
Otyń	13	11	2	0	0
Siedlisko	5	5	0	0	0
Razem	175	142	31	2	0

Na etapie opracowywania danych, nadano obserwacjom stosownych wag, dzięki czemu możliwe jest uogólnienie wniosków na wszystkie przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie powiatu nowosolskiego. Z uwagi na stosunkowo niewielką próbę (ograniczoną wyborem klasy wielkości podmiotów od 10-49 pracowników) oraz specyfikę zmiennych, nie zastosowano wag rozmiaru próby.

Tabela 2. Wagi próby w badaniu kwestionariuszowym¹

Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba podmiotów w populacji	Udział w populacji	Liczba badanych podmiotów	Udział w próbie	Waga próby
10-49	264	82,0%	142	81,2%	1,0104
50-249	54	16,8%	31	17,7%	0,9467
250-999	4	1,2%	2	1,1%	1,0869
Ogółem	322	100%	175	100%	-

Metody, techniki i narzędzia badawcze

W prezentowanym projekcie badawczym zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Zgodnie z przyjętą metodologią, wielkością próby badawczej oraz wytycznymi Powiatowego Urzędu Pracy w Nowej Soli przyjęto ankietę jako technikę badawczą. W tym celu skonstruowano narzędzie badawcze w postaci kwestionariusza ankiety (Załącznik 1). Materiał badawczy pozyskano metodą telefonicznych wywiadów ankietowych wspomaganych komputerowo (CATI) oraz wywiadów internetowych (CAWI).

W badaniach prowadzonych w poprzednich latach na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy w Nowej Soli próby badawcze obejmowały wszystkich pracodawców zatrudniających pracowników (w większości w przedziale 1-9). Biorąc pod uwagę różnice w opiniach i deklaracjach, jakie występują w poszczególnych podmiotach gospodarki ze względu na ich wielkość, nie jest możliwe porównywanie wyników aktualnego badania z wynikami z badań prowadzonych w poprzednich latach.

W odniesieniu do zestawienia zmiennych niezależnych (wielkość podmiotu gospodarki, sektor własności, sekcja PKD 2007) z deklaracjami i opiniami pracodawców stwierdza się, że z uwagi na relatywnie niewielką próbę badawczą, ograniczoną do podmiotów zatrudniających co najmniej 10 pracodawców, ich porównywanie w stosunku do poszczególnych kwestii nie znajduje podstaw metodologicznych i może istotnie fałszować wyniki i wnioski. Ten stan rzeczy wynika z faktu istotnych różnic w liczebności poszczególnych podgrup.

¹ Obliczenie wag próby zgodnie z wytycznymi zawartymi w Ostatecznej wersji metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy, s. 35-36.

Charakterystyka powiatu

Ogólne informacje o powiecie

Powiat nowosolski położony jest w południowo-wschodniej części województwa lubuskiego.

Jego siedzibą jest miasto Nowa Sól. W skład powiatu wchodzi gmina miejska Nowa Sól, gminy miejsko-wiejskie: Bytom Odrzański, Kożuchów, Nowe Miasteczko oraz gminy wiejskie: Kolsko, Nowa Sól, Otyń, Siedlisko. Powiat nowosolski graniczy z powiatami żagańskim, zielonogórskim oraz wschowskim w obrębie województwa lubuskiego oraz z województwem wielkopolskim i dolnośląskim. Powiat nowosolski zajmuje powierzchnię 771 km² (5,5% powierzchni całego województwa lubuskiego) i jest drugim najmniejszym powiatem w województwie.

Powiat nowosolski jest na przestrzeni ostatnich lat stabilną jednostką administracyjną. Ostatnie zmiany granic powiatu przyniosła reforma administracyjna przeprowadzona w 1999 roku (powiększenie o ziemie powiatu głogowskiego, sulechowskiego i wschowskiego) oraz wyodrębnienie powiatu wschowskiego w 2002 roku.

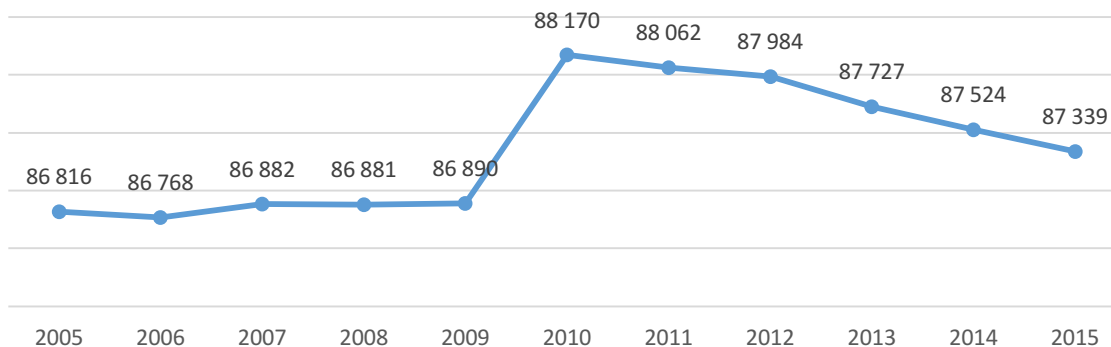
Miasto Nowa Sól jest członkiem Związku Miast Polskich, z kolei powiat nowosolski jest członkiem Związku Powiatów Polskich. W ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 w powiecie zrealizowano projekt „Nowosolski Obszar Funkcjonalny w perspektywie 2020”. Nowosolski Obszar Funkcjonalny (NOF) został utworzony w oparciu o partnerstwo ośmiu gmin. W oparciu o Umowę Partnerską, NOF graniczy bezpośrednio z Miejskim Obszarem Funkcjonalnym Zielonej Góry, a także województwem dolnośląskim i wielkopolskim. Miasta na terenie powiatu nowosolskiego współpracują z miastami partnerskimi, m.in. Achim, Senftenberg, Püttlingen, Fresagrandinaria, Veszprém, Žamberk, Saint-Michel-sur-Orge, Castelomá, Schwepnitz. Ponadto, powiat nowosolski należy do Euroregionu pogranicza polsko-niemieckiego Szprewa – Nysa - Bóbr.

Ludność

W okresie powojennym, w następstwie wysiedlenia ludności niemieckiej, na tereny obecnego powiatu nowosolskiego zaczęła napływać ludność z centralnej Polski, reemigranci z Rumunii i Francji, a następnie przymusowo przesiedlona ludność łemkowska i bojkowska z byłego województwa rzeszowskiego. Ponadto, na obszar powiatu przesiedlono repatriantów z ZSRR. Do 1946 przybyło łącznie ponad 33 tysiące osób. W konsekwencji tak istotnych przemian demograficznych, proces społecznej integracji w regionie trwał długo, a jego konsekwencje zdaje się obserwować do dziś w aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Obecnie teren powiatu nowosolskiego zamieszkuje 87 339 osób. Na przestrzeni ostatnich 10 lat najwięcej ludności zamieszkiwało powiat w roku 2010 (88 170). Od 2011 roku obserwuje się systematyczny spadek ludności, co jest charakterystyczne dla całego województwa lubuskiego (1 023 215 mieszkańców w 2010 roku, 1 018 075 mieszkańców w 2015 roku) za wyjątkiem powiatu gorzowskiego, w którym na przestrzeni ostatnich 5 lat odnotowano wzrost liczby ludności (68 790 mieszkańców w 2010 roku, 70 929 w 2015 roku). Ten stan rzeczy spowodowany jest z jednej strony migracjami, z drugiej natomiast niską dzietnością mieszkańców powiatu.

Wykres 1. Liczba ludności w powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS)

Liczba mieszkańców poszczególnych gmin powiatu nowosolskiego jest wyraźnie zróżnicowana. Obszar miejski i wiejski gminy Nowa Sól zamieszkuje 53,0% mieszkańców całego powiatu, a gminy Kożuchów 18,5%. Mieszkańcy pozostałych gmin stanowią nie więcej niż 8% ludności powiatu, najmniejszy odsetek zamieszkuje w gminie Kolsko (3,8%).

Tabela 3. Liczba ludności w gminach powiatu nowosolskiego (źródło: GUS)

	Liczba ludności 2015	Procentowy udział w liczbie mieszkańców powiatu 2015
Nowa Sól – obszar miejski	39 512	45,2
Nowa Sól – obszar wiejski	6 846	7,8
Bytom Odrzański	5490	6,3
Kolsko	3346	3,8
Kożuchów	16158	18,5
Nowe Miasteczko	5 488	6,3
Otyń	6 892	7,9
Siedlisko	3 607	4,1
Razem	87339	100,0

W 2015 roku na terenie powiatu nowosolskiego mieszkało 51,3% kobiet i 48,7% mężczyzn. Na przestrzeni lat 2005-2015 wzrosła liczba mieszkańców, zarówno mężczyzn (+420), jak i kobiet (+103).

Tabela 4. Liczba ludności w powiecie nowosolskim względem płci w latach 2005-2015 (źródło: GUS)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mężczyźni	42 090	42 018	42 055	42 011	42 018	42 941	42 837	42 803	42 639	42 574	42 510
Kobiety	44 726	44 750	44 827	44 870	44 872	45 229	45 225	45 181	45 088	44 950	44 829

Na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba ludności na obszarach miejskich powiatu nowosolskiego zmalała z 57273 w 2005 roku do 56360 w 2015 roku. Liczba mieszkańców na obszarach wiejskich wzrosła z 29543 w 2005 roku do 30979 w 2015 roku.

Tabela 5. Liczba ludności na obszarach miejskich i wiejskich powiatu nowosolskiego w latach 2005-2015 (źródło: GUS)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Obszar miejski	57 273	57 110	57 042	56 868	56 770	57 553	57 353	57 098	56 800	56 599	56 360
Obszar wiejski	29 543	29 658	29 840	30 013	30 120	30 617	30 709	30 886	30 927	30 925	30 979

Z analizy ludność powiatu nowosolskiego pod względem poszczególnych grup wiekowych wynika, że na przestrzeni ostatnich 10 lat największy spadek nastąpił w grupach wiekowych 45-49 lat (-2132), 20-24 lat (-2116), 50-54 lat (-2014) oraz 15-19 lat (-1978). Z kolei największy wzrost w analizowanym okresie przypada na grupy wiekowe 60-64 lat (3795) oraz 65-69 (2337). Przedstawione dane wyraźnie wskazują, że ludność powiatu nowosolskiego – podobnie do tendencji ogólnopolskich czy europejskich – starzeje się.

Średni wiek mieszkańców wynosi 40,7 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa lubuskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Tabela 6. Liczba ludności w powiecie nowosolskim w poszczególnych grupach wiekowych (źródło: GUS)

Grupa wiekowa	2005	2015	Zmiana w stosunku do 2005 roku
0-4	4315	4266	-49
5-9	4755	4970	215
10-14	5703	4217	-1486
15-19	6586	4608	-1978
20-24	7804	5688	-2116
25-29	7231	6146	-1085
30-34	5876	7369	1493
35-39	5015	7035	2020
40-44	5384	5948	564
45-49	7104	4972	-2132
50-54	7265	5251	-2014
55-59	6279	6693	414
60-64	2893	6688	3795
65-69	3105	5442	2337
70 i więcej	7501	8046	545

Mieszkańcy powiatu nowosolskiego zawarli w 2015 roku 450 małżeństw, co odpowiada 5,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie więcej od wartości dla województwa lubuskiego oraz nieznacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 2,0 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa lubuskiego oraz znacznie więcej od wartości dla kraju.

29,0% mieszkańców powiatu nowosolskiego jest stanu wolnego, 54,0% żyje w małżeństwie, 5,4% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,7% to wdowy/wdowcy

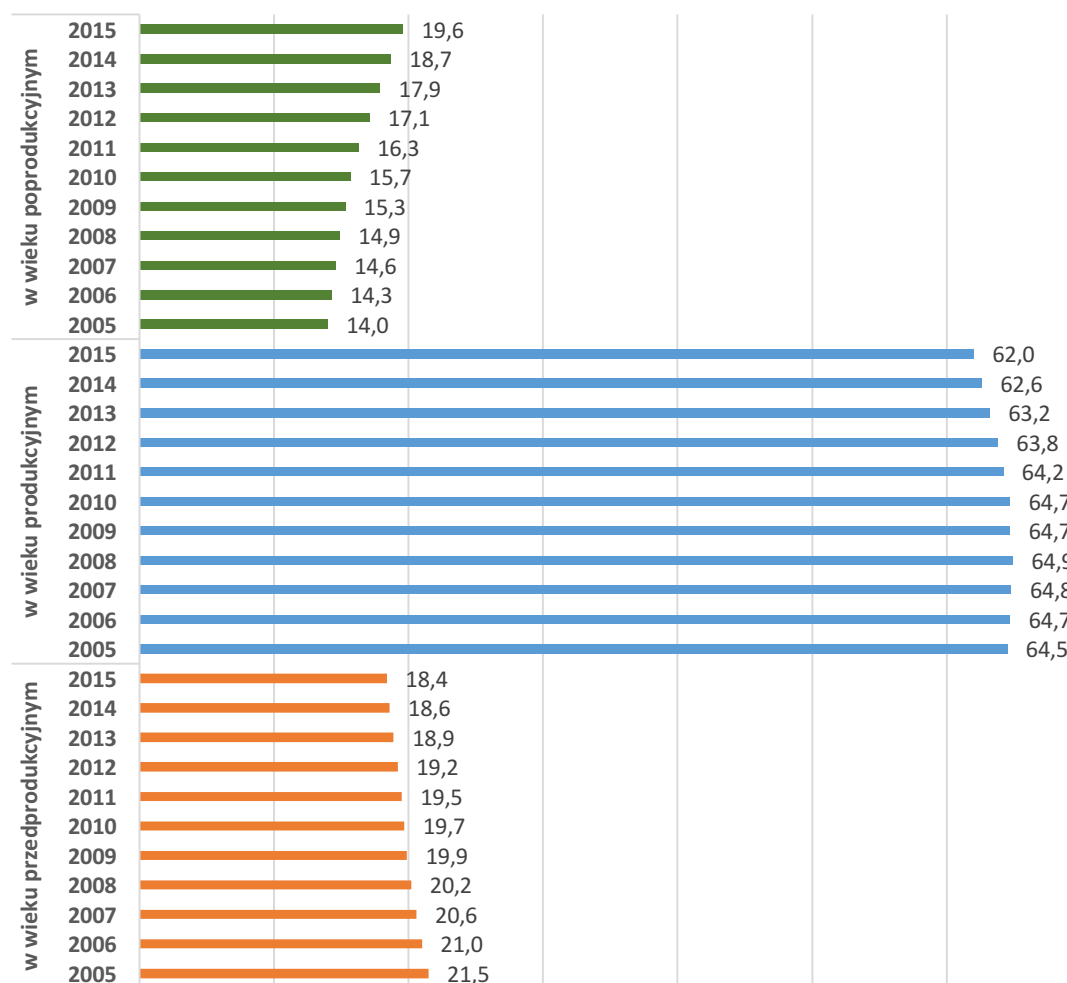
Dane z Narodowego Spisu Powszechnego z lat 2002 i 2011 wskazują na zmiany w strukturze wykształcenia ludności powiatu nowosolskiego. W tym okresie odnotowano wzrost liczby mieszkańców z wykształceniem średnim oraz wyższym. Zmniejszyła się z kolei liczba ludności z

wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Na uwagę zasługuje również fakt, że w 2015 roku w powiecie nowosolskim notuje się ujemny przyrost naturalny (-1,1). Na taki stan rzeczy wpływa ludność obszaru miejskiego, w którym wskaźnik przyrostu naturalnego wynosi -3,0. Odmienna sytuacja jest z kolei na obszarach wiejskich powiatu, tu wskaźnik przyrostu naturalnego wynosi 2,4. Nie zmienia to jednak faktu, że w 2015 roku odnotowano najniższą liczbę urodzeń na 1000 mieszkańców – 9,1.

W 2015 roku w powiecie nowosolskim osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 62,0% mieszkańców powiatu, osoby w wieku przedprodukcyjnym 18,4%, a poprodukcyjnym 19,6%. Analiza z perspektywy ostatnich 10 lat potwierdza tezę o starzejącym się społeczeństwie. W badanym okresie wyraźnie zmniejszył się odsetek mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (21,5% w 2005 r.), wzrósł natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (14,0% w 2005 r.).

Wykres 2. Mieszkańcy powiatu nowosolskiego według ekonomicznych grup wieku w latach 2005-2015 (źródło: GUS)

W zestawieniu powiatów województwa lubuskiego, powiat nowosolski zajmuje 7 pozycję pod względem najwyższego odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym. W odniesieniu do odsetka mieszkańców w wieku produkcyjnym, powiat zajmuje 12 pozycję, natomiast biorąc pod uwagę ludność w wieku poprodukcyjnym 3 pozycję.

Tabela 7. Mieszkańcy województwa lubuskiego oraz poszczególnych powiatów względem ekonomicznych grup wieku (źródło: GUS)

Obszar	% ludności w wieku przedprodukcyjnym	% ludności w wieku produkcyjnym	% ludności w wieku poprodukcyjnym
Lubuskie	18,1	63,1	18,8
Powiat gorzowski	19,8	64,5	15,7
Powiat międzyrzecki	17,7	63,9	18,3
Powiat słubicki	18,9	64,7	16,4
Powiat strzelecko-drezdenecki	18,8	62,7	18,5
Powiat sulęciński	18,8	64,0	17,2
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	17,1	61,6	21,3
Powiat krośnieński	17,8	64,2	18,1
Powiat nowosolski	18,4	62,0	19,6
Powiat świebodziński	18,6	63,3	18,1
Powiat zielonogórski	18,4	64,4	17,2
Powiat żagański	17,6	63,4	18,9
Powiat żarski	17,8	63,7	18,5
Powiat wschowski	19,8	62,9	17,3
Powiat m. Zielona Góra	17,3	61,7	21,0

Spośród wszystkich powiatów województwa lubuskiego, w powiecie nowosolskim ludność w wieku produkcyjnym stanowi 62,0% i odsetek ten jest jednym z najniższych w województwie. W prezentowanym zestawieniu powiat nowosolski zajmuje 12 pozycję.

Tabela 8. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego (źródło: GUS)

Obszar	% ludności w wieku produkcyjnym
Powiat gorzowski	64,5
Powiat międzyrzecki	63,9
Powiat słubicki	64,7
Powiat strzelecko-drezdenecki	62,7
Powiat sulęciński	64,0

Powiat m. Gorzów Wielkopolski	61,6
Powiat krośnieński	64,2
Powiat nowosolski	62,0
Powiat świebodziński	63,3
Powiat zielonogórski	64,4
Powiat żagański	63,4
Powiat żarski	63,7
Powiat wschowski	62,9
Powiat m. Zielona Góra	61,7

Analiza ludności powiatu nowosolskiego według ekonomicznych grup wieku dowodzi, że wśród mieszkańców miast, osoby w wieku produkcyjnym stanowią 61,1%, natomiast wśród mieszkańców wsi, odsetek ten wynosi 63,6%.

Tabela 9. Ludność powiatu nowosolskiego według ekonomicznych grup wieku i obszarów miejsca zamieszkania (źródło: GUS)

Obszar	% w wieku przedprodukcyjnym	% w wieku produkcyjnym	% w wieku poprodukcyjnym
Obszar miejski	17,4	61,1	21,4
Obszar wiejski	20,2	63,6	16,2

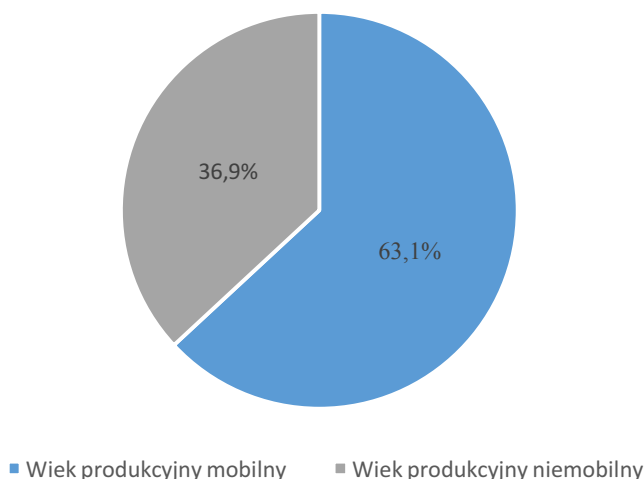
Dokonując analizy ludności powiatu nowosolskiego w wieku produkcyjnym z podziałem na poszczególne grupy wiekowe warto odnotować, że zarówno w stosunku do kobiet, jak i mężczyzn najliczniejsze grupy to 25-34 lata oraz 35-44 lata.

Tabela 10. Odsetek kobiet i mężczyzn w wieku produkcyjnym w powiecie nowosolskim w poszczególnych grupach wiekowych

Grupa wieku	Mężczyźni	% mężczyzn	Kobiety	% kobiet
18-24	43798	12,8	42043	14,0
25-34	82859	24,2	79507	26,5
35-44	80086	23,4	76669	25,5
45-54	61308	17,9	61183	20,4
55-59	38478	11,2	40773	13,6
60-64	35934	10,5	-	-
Ogółem	342463	100,0	300175	100,0

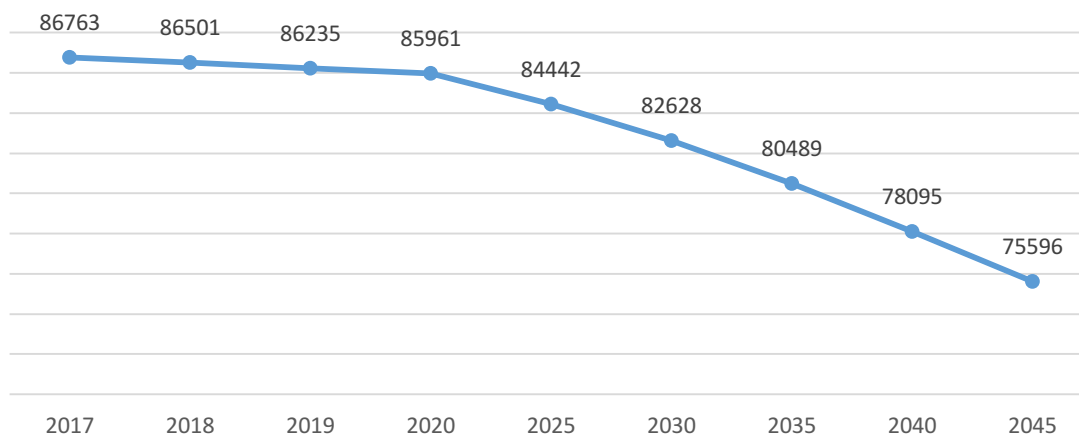
W 2015 roku wśród mieszkańców powiatu nowosolskiego, w wieku produkcyjnym mobilny było 63,1%, w wieku produkcyjnym niemobilnym 36,9%.

Wykres 3. Mieszkańcy powiatu nowosolskiego względem wieku mobilnego i niemobilnego (źródło: GUS)

Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego, liczba ludności powiatu nowosolskiego będzie malała systematycznie. Z szacunków wynika że w 2025 roku powiat będą zamieszkiwały 84 442 osoby, a w 2050 75 596.

Wykres 4. Prognoza liczby ludności w powiecie nowosolskim w poszczególnych latach (źródło: GUS)

Analiza danych prognostycznych dla poszczególnych grup wiekowych w powiecie nowosolskim wskazuje na systematyczny spadek liczby ludności w grupach wiekowych od 0 do 54 lat (najwięcej w grupie wiekowej 35-39) oraz wzrost liczby mieszkańców powyżej 55 roku życia. Starzenie się mieszkańców powiatu nowosolskiego nie odbiega istotnie od przeciętnej dla województwa oraz kraju.

Tabela 11. Prognoza ludności w powiecie nowosolskim według poszczególnych grup wiekowych (źródło: GUS)

Grupa wieku	2020	2030	2040	2050	Różnica pomiędzy latami 2020 a 2050
0-4	4,5	4,1	4,0	4,0	-0,6
5-9	5,0	4,5	4,2	4,3	-0,8
10-14	5,8	4,7	4,4	4,3	-1,4
15-19	4,9	5,2	4,7	4,4	-0,5
20-24	5,3	5,9	5,0	4,6	-0,7
25-29	6,3	4,9	5,3	4,8	-1,5
30-34	6,9	5,2	5,8	5,0	-1,9
35-39	8,4	6,2	4,9	5,3	-3,0
40-44	8,1	7,0	5,3	6,0	-2,1
45-49	6,8	8,4	6,4	5,1	-1,7
50-54	5,7	8,1	7,2	5,6	-0,1
55-59	5,9	6,7	8,6	6,6	0,7
60-64	7,4	5,5	8,1	7,4	0,0
65-69	7,2	5,5	6,6	8,7	1,5
70-74	5,6	6,5	5,1	7,9	2,3
75-79	2,3	5,7	4,7	6,0	3,7
80-84	2,0	3,8	4,7	4,1	2,1
85 i więcej	2,0	2,1	4,9	6,0	4,0

Z prognozy stanu ludności w wieku produkcyjnym wynika, że zarówno powiat nowosolski, jak i pozostałe powiaty województwa lubuskiego notować będą spadek w tej grupie mieszkańców. W powiecie nowosolskim w 2020 roku osoby w wieku produkcyjnym będą stanowiły 61,5% ludności, w 2050 roku 55,7%.

Tabela 12. Prognoza % ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego w latach 2020-2050 (źródło: GUS)

Obszar	% ludności w wieku produkcyjnym			
	2020	2030	2040	2050
Powiat gorzowski	64,4	63,6	63,1	58,0
Powiat międzyrzecki	63,2	61,6	61,7	55,7
Powiat słubicki	64,5	63,4	62,7	56,8
Powiat strzelecko-drezdenecki	62,0	60,4	60,9	56,0
Powiat sulęciński	63,0	61,1	61,6	56,6
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	60,9	60,4	61,0	54,4
Powiat krośnieński	63,8	62,0	61,7	55,3
Powiat nowosolski	61,5	60,9	61,4	55,7
Powiat świebodziński	62,7	61,0	61,7	56,2

Powiat zielonogórski	64,8	64,0	64,0	58,3
Powiat żagański	63,1	61,3	61,2	54,8
Powiat żarski	63,3	61,8	61,9	55,9
Powiat wschowski	62,9	61,9	62,1	57,0
Powiat m. Zielona Góra	60,6	59,9	61,6	55,5

Ruchy ludności powiatu

W 2015 roku odnotowano 372 zameldowania i 526 wymeldowań wewnętrznych. Saldo migracji analizowanym roku było ujemne i wynosiło -154, natomiast biorąc pod uwagę saldo migracji ludności w wieku produkcyjnym, -120.

Tabela 13. Zameldowania i wymeldowania w powiecie nowosolskim w 2015 roku z podziałem na ekonomiczne grupy wieku (źródło: GUS)

Zameldowania 372			Wymeldowania do innych powiatów 526		
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym
80	249	43	113	369	44

Analiza salda migracji w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego wykazuje, że w 2015 roku powiat nowosolski zajął 12 pozycję w poniższym zestawieniu, z saldem migracji wyższym jedynie od powiatu żagańskiego oraz żarskiego.

Tabela 14. Zameldowania i wymeldowania oraz saldo migracji w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

Obszar	Zameldowania z innych powiatów	Wymeldowania do innych powiatów	Saldo
Powiat gorzowski	598	477	121
Powiat międzyrzecki	245	328	-83
Powiat słubicki	205	225	-20
Powiat strzelecko-drezdenecki	134	248	-114
Powiat sulęciński	152	254	-102
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	757	820	-63
Powiat krośnieński	221	321	-100

Powiat nowosolski	249	369	-120
Powiat świebodziński	212	258	-46
Powiat zielonogórski	380	464	-84
Powiat żagański	283	510	-227
Powiat żarski	242	446	-204
Powiat wschowski	139	218	-79
Powiat m. Zielona Góra	1 041	718	323

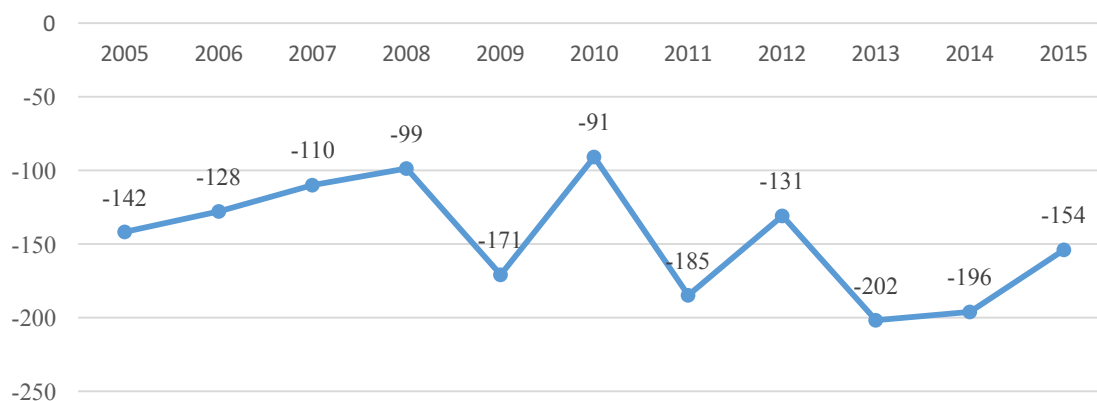
Z analizy migracji gminnych na pobyt stały w powiecie nowosolskim w 2015 roku wynika, że największe, ujemne saldo migracji odnotowano na obszarze miejskim gminy Nowa Sól (-107), w dalszej kolejności w gminie Kożuchów (-60). Największe, dodatnie saldo migracji wystąpiło w gminie Otyń (60).

Tabela 15. Saldo migracji w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

Obszar	Saldo migracji
Nowa Sól – obszar miejski	-107
Nowa Sól – obszar wiejski	8
Bytom Odrzański	-23
Kolsko	3
Kożuchów	-60
Nowe Miasteczko	-33
Otyń	60
Siedlisko	-2

Na przestrzeni ostatnich 10 lat w powiecie nowosolskim rokrocznie występowało ujemne saldo migracji. Najniższą wartość odnotowano w 2013 roku (-202) i od tego czasu saldo migracji nieznacznie rośnie.

Wykres 5. Saldo migracji w powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS)

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2014 roku, do powiatu nowosolskiego napłynęły 844 osoby, z czego 483 osoby z miast, 22 osoby z zagranicy. Z terenu powiatu wyemigrowało 1037 mieszkańców, z czego 570 osób do innych miast, natomiast 19 za granicę. Saldo na 1000 mieszkańców powiatu wyniosło -2,20.

Tabela 16. Wewnętrzny i zewnętrzny napływ i odpływ ludności oraz saldo migracji dla poszczególnych powiatów województwa lubuskiego w 2014 roku (źródło: GUS)

Obszar	Napływ			Odpływ			Saldo migracji	
	ogółem	w tym		ogółem	w tym		ogółem	na 1000 ludności
		z miast	z zagranicy		do miast	za granicę		
Powiat gorzowski	1251	923	35	982	598	93	269	3,82
Powiat międzyrzecki	797	412	23	941	497	82	-144	-2,46
Powiat słubicki	604	348	18	696	399	44	-92	-1,95
Powiat strzelecko-drezdenecki	579	288	13	795	395	91	-216	-4,30
Powiat sulęciński	472	247	5	533	313	26	-61	-1,71
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	1195	509	68	1385	438	162	-190	-1,53
Powiat krośnieński	645	318	18	939	486	107	-294	-5,21
Powiat nowosolski	844	483	22	1037	570	19	-193	-2,20
Powiat świebodziński	664	310	10	837	380	72	-173	-3,06
Powiat zielonogórski	1481	979	15	1485	868	111	-4	-0,04
Powiat żagański	900	466	23	1098	638	57	-198	-2,43
Powiat żarski	1109	608	38	1490	791	143	-381	-3,85
Powiat wschowski	404	210	6	569	281	14	-165	-4,19
Powiat m. Zielona Góra	1702	826	136	1183	448	72	519	4,37

Społeczność lokalna

Społeczeństwo obywatelskie wyraża się między innymi w obywatelskiej aktywności grupowej, w tym przede wszystkim działalności organizacji pozarządowych, wspólnot lokalnych i samorządowych, nieformalnych grup i ruchów społecznych, które wiążą jednostkę ze społeczeństwem. W konsekwencji, miarą społeczeństwa obywatelskiego jest powszechność zrzeszania się obywateli, w szczególności w formie organizacji pozarządowych.

Według danych z 2016 roku, terenie powiatu nowosolskiego działa 137 organizacji pozarządowych, 26 stowarzyszeń zwykłych oraz 16 fundacji. Lokalna społeczność ma możliwość uczestnictwa w szeregu wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie powiatu nowosolskiego:

- „Bonanza” – zawody sportowe i rekreacyjne
- „Biesiada Zespołów Ludowych” – impreza organizowana jest przez Stowarzyszenie Artystów Współczesnej Kultury Ludowej Wierzbniczanki. Każdego roku na bytomskim rynku swoje możliwości prezentują zespoły muzyczne Ziemi Lubuskiej.
- „Otyńskie Spotkania Zespołów Śpiewaczych” – wydarzenie kulturalne z lokalną muzyką, strojami ludowymi oraz kuchnią regionalną
- „Spring Rock Festiwal” – ogólnopolski przegląd zespołów rockowych
- Turniej Rycerski - wydarzenie związane ze średniowieczną kulturą i rycerstwem
- "Regaty Smoczycich łodzi" - odbywają się cyklicznie w nowosolskim porcie, nawiązują do tradycyjnych chińskich sportów drużynowych.
- „Święto Solan” - w trakcie „Święta Solan” zawsze odbywa się barwny korowód mieszkańców miasta, odbywają się liczne koncerty gwiazd estrady, a także wiele innych atrakcji
- „Lubięcińskie Reggulacje Letnie” - Święto dla wszystkich miłośników muzyki reggae organizowane przez Gminę Wiejską Nowa Sól.
- „Flis Odrzański” – wydarzenie w nowo wybudowanym porcie rzeczonym w Bytomiu Odrzańskim. Podczas kilkunastodniowych zmagających z rzeką uczestnicy flisu przemierzają dystans ponad 500 km zatrzymując się nie tylko w tutejszym porcie lecz również w Nowej Soli.
- „Odra Adventure” - Jest to kolejne wydarzenie powiązane z rzeką, która stanowi nieodzowny i historyczny element tutejszej kultury. W trakcie zawodów uczestnicy „Odra Adventure” zmagają się z nurtem Odry na własnoręcznie wybudowanych tratwach.
- „Europejski Dzień bez Samochodu” - Impreza ta zrzesza coraz szersze grono miłośników turystyki rowerowej, popularyzujących tę formę aktywnego wypoczynku wśród krajobrazów nadodrzańskich. Uczestnicy spotkania udają się na rajd rowerowy ulicami Nowej Soli, podczas którego organizowane są zawody sportowe, związane z tematyką rowerową.

Edukacja

21 322 mieszkańców powiatu nowosolskiego jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 10 420 kobiet oraz 10 902 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 11,8% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,7% wykształcenie policealne, 10,7% średnie ogólnokształcące, a 20,2% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje

się 26,7% mieszkańców powiatu nowosolskiego, gimnazjalnym 5,5%, natomiast 20,5% podstawowym ukończonym. 2,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do średniej krajowej mieszkańcy powiatu nowosolskiego mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w powiecie nowosolskim największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (22,7%) oraz średnie zawodowe (19,4%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (34,6%) oraz średnie zawodowe (21,1%).

Edukacyjnym centrum dla powiatu nowosolskiego jest miasto Nowa Sól. To tu zlokalizowanych jest 12 przedszkoli, 8 szkół podstawowych, 6 gimnazjów i 12 szkół ponadgimnazjalnych. Kolejnym ważnym dla powiatu ośrodkiem jest gmina Koźuchów, w której znajduje się 8 przedszkoli, 4 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum i 3 szkoły ponadgimnazjalne.

Tabela 17. Liczba przedszkoli i dzieci w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

Obszar	Liczba przedszkoli	Liczba dzieci
Nowa Sól – obszar miejski	12	1 152
Nowa Sól – obszar wiejski	4	156
Bytom Odrzański	1	146
Kolsko	2	88
Koźuchów	8	409
Nowe Miasteczko	2	145
Otyń	4	170
Siedlisko	3	102
Razem	36	2 368

Tabela 18. Liczba szkół podstawowych i uczniów w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

Obszar	Liczba szkół podstawowych	Liczba uczniów
Nowa Sól – obszar miejski	8	2 572
Nowa Sól - obszar wiejski	3	398
Bytom Odrzański	1	440
Kolsko	2	254
Koźuchów	4	1 008
Nowe Miasteczko	2	376
Otyń	2	467
Siedlisko	2	273
Razem	24	5 788

Tabela 19. Liczba szkół gimnazjalnych i uczniów w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

Obszar	Liczba szkół gimnazjalnych	Liczba uczniów
Nowa Sól – obszar miejski	6	1 226
Nowa Sól – obszar wiejski	1	70
Bytom Odrzański	1	154
Kolsko	2	90
Koźuchów	1	422
Nowe Miasteczko	1	156
Otyń	2	227
Siedlisko	1	100
Razem	15	2 445

Tabela 20. Liczba szkół ponadgimnazjalnych i uczniów w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

Obszar	Liczba szkół ponadgimnazjalnych	Liczba uczniów
Nowa Sól	12	2 171
Koźuchów	3	241
Nowe Miasteczko	3	63
Siedlisko	2	42
Razem	20	2 517

Analiza współczynnika skolaryzacji brutto zwraca uwagę na niską wartość w odniesieniu do zasadniczych szkół zawodowych (współczynnik skolaryzacji brutto w tej grupie dla województwa lubuskiego wynosi 17,33, dla podregionu zielonogórskiego 17,38. Wysoki jest z kolei współczynnik skolaryzacji brutto w liceach ogólnokształcących (56,79). Dla porównania, w województwie lubuskim wynosi 50,02, w podregionie zielonogórskim 51,47. Podobne różnice obserwuje się również w stosunku do szkół policealnych. W powiecie nowosolskim współczynnik skolaryzacji brutto wynosi 19,31, podczas gdy w województwie lubuskim 14,86, a w podregionie zielonogórskim 15,91. Nie obserwuje się natomiast istotnych różnic w pozostałych typach szkół.

Tabela 21. Współczynnik skolaryzacji brutto w poszczególnych typach szkół w powiecie nowosolskim (źródło: GUS)

Typ szkoły	Współczynnik skolaryzacji brutto
Szkoły podstawowe	88,92

Gimnazja	96,45
Zasadnicze szkoły zawodowe	15,18
Licea ogólnokształcące	56,79
Szkoły zawodowe (bez zasadniczych szkół zawodowych) i ogólnozawodowe	44,08
Szkoły policealne	19,31

Analizując dane dotyczące absolwentów poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych w powiatach województwa lubuskiego, warto zauważyć, że powiat nowosolski istotnie wyróżnia się na tle pozostałych powiatów pod względem odsetka absolwentów techników. Spośród wszystkich powiatów jest to najwyższy wynik, 49,8%. Z kolei w odniesieniu do absolwentów liceów ogólnokształcących, powiat zajmuje ostatnią pozycję w poniższym zestawieniu – 29,9%.

Tabela 22. Absolwenci poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w powiatach województwa lubuskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

Obszar	Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	Absolwenci techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	Absolwenci liceów ogólnokształcących w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych
Powiat gorzowski	24,2	31,7	44,0
Powiat międzyrzecki	26,4	39,1	34,5
Powiat słubicki	9,7	44,4	45,8
Powiat strzelecko-drezdenecki	26,6	23,1	50,3
Powiat sulęciński	17,8	23,9	58,4
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	14,8	38,9	46,2
Powiat krośnieński	19,0	37,6	43,4
Powiat nowosolski	20,3	49,8	29,9
Powiat świebodziński	27,4	41,3	31,2
Powiat zielonogórski	25,8	28,6	45,5
Powiat żagański	18,6	39,6	41,8
Powiat żarski	13,6	42,1	44,2
Powiat wschowski	33,0	29,1	37,9
Powiat m. Zielona Góra	11,4	35,1	53,5

W kształceniu zawodowym na terenie powiatu nowosolskiego dominują kierunki inżyniersko-techniczne. Dotyczy to zarówno uczniów zasadniczych szkół zawodowych, jak i uczniów techników. Liczna jest również populacja uczniów na kierunkach związanych z biznesem i administracją, odpowiednio 18,7% i 22,2%.

Tabela 23. Uczniowie ponadgimnazjalnych szkół zawodowych według podgrup kierunków kształcenia w 2015 roku (źródło: GUS)

Podgrupy kierunków kształcenia	% uczniów zasadniczych szkół zawodowych	% uczniów techników
Społeczne		7,3%
Artystyczne	1,1%	-
Biznes i administracja	18,7%	22,2%
Inżynieryjno-techniczne	32,5%	30,6%
Produkcji i przetwórstwa	10,9%	-
Architektury i budownictwa	16,5%	-
Rolnicze	0,9%	-
Usługi dla ludności	19,4%	17,4%
Technologii teleinformatycznych	-	15,6%
Usługi transportowe	-	6,9%

Zatrudnienie

Z analizy liczby zatrudnionych na 1000 mieszkańców wynika, że w powiecie nowosolskim pracuje średnio mniej mieszkańców niż w całym województwie lubuskim (219) i podregionie zielonogórskim (212) – 173 osoby na 1000 mieszkańców. Aktywność zawodowa mieszkańców powiatu wyraźnie koncentruje się wokół miasta Nowa Sól, tu pracuje 270 osób na 1000 mieszkańców. W kontekście prezentowanych danych warto również zauważyć, że wyraźnie niski jest odsetek pracujących w drugiej co do wielkości gminie Kożuchów (97). Na obszarze miasta Kożuchów zatrudnione są 152 osoby na 1000 mieszkańców, na obszarze wiejskim 15.

Tabela 24. Liczba zatrudnionych na 1000 mieszkańców w województwie lubuskim, podregionie zielonogórskim, powiecie nowosolskim i poszczególnych gminach w 2015 roku (źródło: GUS)

	Liczba zatrudnionych na 1000 mieszkańców
LUBUSKIE	219
PODREGION ZIELONOGÓRSKI	212
POWIAT NOWOSOLSKI	173
Nowa Sól	270
Bytom Odrzański	113
Kolsko	74
Kożuchów	97
Nowa Sól	113
Nowe Miasteczko	91

Otyń	68
Siedlisko	70

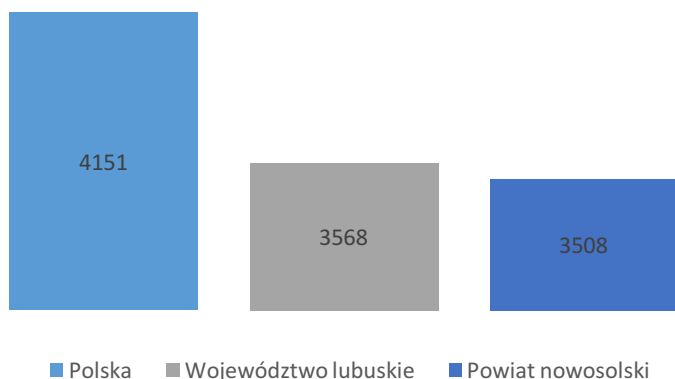
Porównując liczbę zatrudnionych na 1000 mieszkańców w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego, widać wyraźnie, że w powiecie nowosolskim pracuje średnio mniej osób niż w większości powiatów województwa. W tym zestawieniu powiat nowosolski zajmuje 10 pozycję.

Tabela 25. Liczba pracujących na 1000 mieszkańców w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

	Liczba zatrudnionych na 1000 mieszkańców
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	324
Powiat m. Zielona Góra	307
Powiat świebodziński	288
Powiat żarski	206
Powiat słubicki	203
Powiat międzyrzecki	190
Powiat zielonogórski	190
Powiat gorzowski	186
Powiat wschowski	182
Powiat nowosolski	173
Powiat sulęciński	172
Powiat strzelecko-drezdenecki	165
Powiat krośnieński	146
Powiat żagański	131

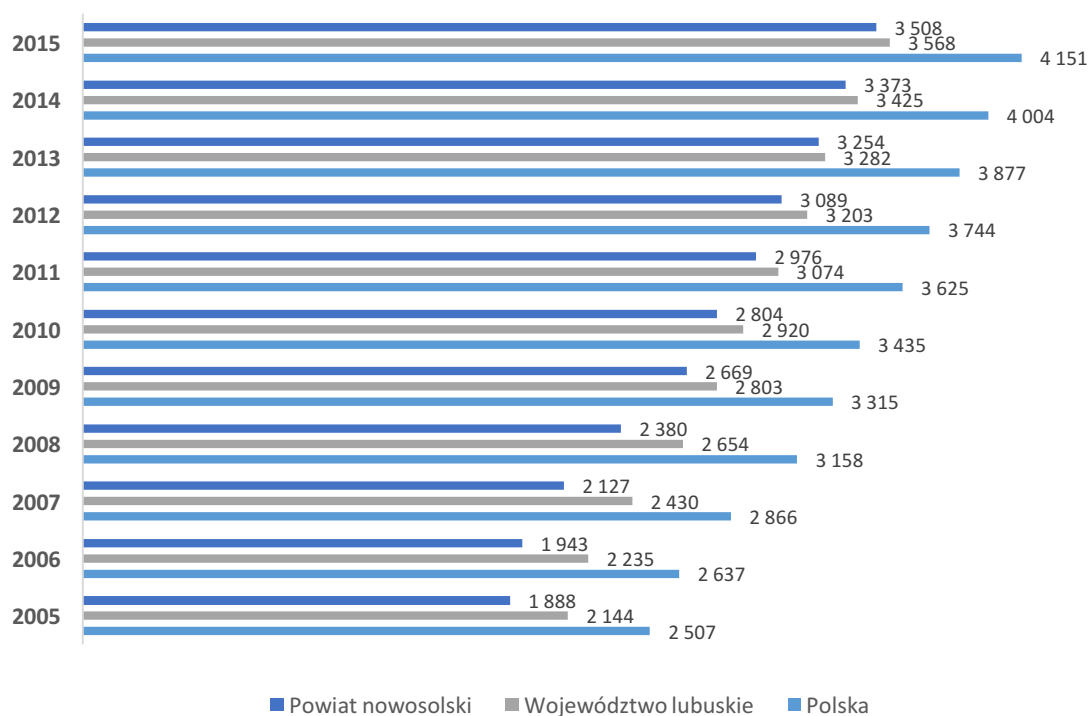
Średnie wynagrodzenie brutto osób zatrudnionych na terenie powiatu nowosolskiego jest nieznacznie niższe od średniej dla województwa lubuskiego, odpowiednio 3508 PLN i 3568 PLN. W stosunku do średniej krajowej, wynagrodzenie osób zatrudnionych na terenie powiatu różni się o 643 PLN.

Wykres 6. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce, województwie lubuskim i powiecie nowosolskim w 2015 roku (źródło: GUS)

Z analizy średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce, województwie lubuskim i powiecie nowosolskim na przestrzeni ostatnich 10 lat wynika, że rozbieżności pomiędzy wynagrodzeniem w kraju a wynagrodzeniem w powiecie utrzymują się na podobnym poziomie. Inna jest natomiast relacja pomiędzy wynagrodzeniem w powiecie nowosolskim i województwie lubuskim. W tym przypadku, z perspektywy analizowanego okresu czasu, obserwuje się systematyczne zmniejszanie różnicy w średnim wynagrodzeniu brutto.

Wykres 7. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce, województwie lubuskim i powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS)

Spoglądając na zestawienie przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego, powiat nowosolski zajmuje 8 pozycję z wartością 84,5% - średnia dla powiatu wynosi 84,3%.

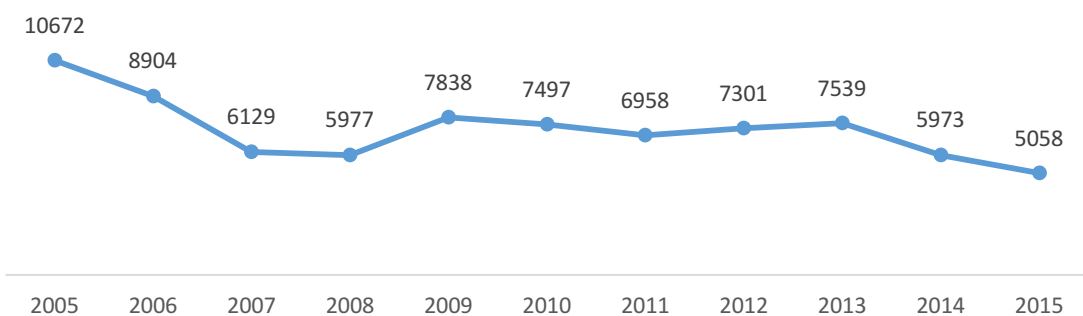
Tabela 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)
Powiat gorzowski	92
Powiat m. Zielona Góra	89,9
Powiat żarski	89,4
Powiat zielonogórski	89,1
Powiat strzelecko-drezdenecki	85,6
Powiat słubicki	85,2
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	85,1
Powiat nowosolski	84,5
Powiat krośnieński	84,4
Powiat międzyrzecki	83,5
Powiat świebodziński	83,2
Powiat żagański	78,3
Powiat wschowski	77,9
Powiat sulęciński	72,7

Bezrobocie

Według stanu na dzień 31.12.2015 r., w powiecie nowosolskim zarejestrowanych było 5058 bezrobotnych. To najniższa wartość na przestrzeni ostatnich 10 lat i kolejny rok – po roku 2014 – w którym odnotowuje się wyraźny spadek liczby bezrobotnych. Warto również nadmienić, że w stosunku do 2005 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o ponad połowę.

Wykres 8. Liczba osób bezrobotnych w powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS)

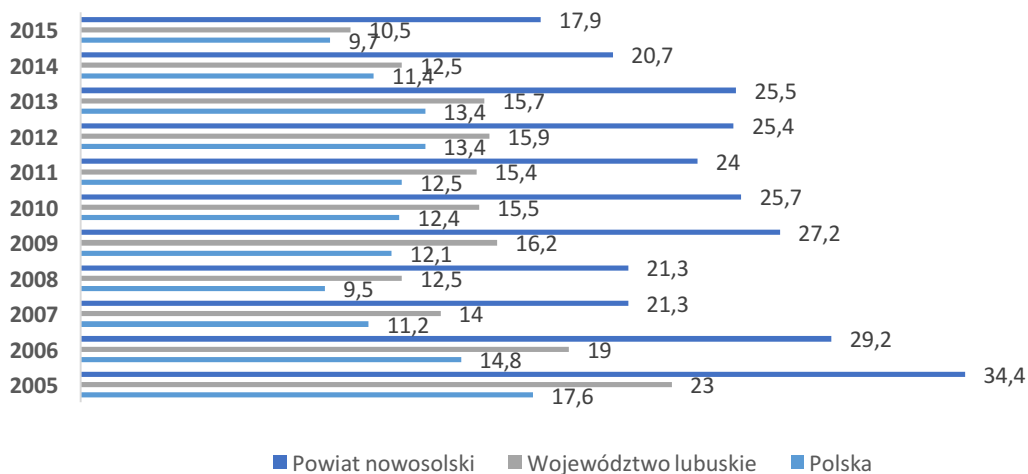
Pomimo wyraźnego spadku liczby osób bezrobotnych w 2014 i 2015 roku, stopa bezrobocia w powiecie nowosolskim utrzymuje się na najwyższym poziomie wśród wszystkich powiatów województwa lubuskiego, na równi z powiatem żagańskim – 17,9%.

Tabela 27. Stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego według stanu na dzień 31.12.2015 roku (źródło: GUS)

Powiat	Stopa bezrobocia
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	5,1
Powiat słuński	6,3
Powiat m. Zielona Góra	6,3
Powiat gorzowski	8,1
Powiat świebodziński	9,0
Powiat żarski	9,7
Powiat zielonogórski	11,1
Powiat sulęciński	11,7
Powiat wschowski	12,1
Powiat międzyrzecki	15,9
Powiat krośnieński	17,0
Powiat strzelecko-drezdenecki	17,6
Powiat nowosolski	17,9
Powiat żagański	17,9

Porównując stopę bezrobocia w Polsce, województwie lubuskim do stopy bezrobocia w powiecie nowosolskim na przestrzeni ostatnich 10 lat, widać wyraźnie, że powiat zachowuje relatywnie wysoki odsetek osób bezrobotnych i utrzymuje dystans do stopy bezrobocia w województwie i kraju.

Wykres 9. Stopa bezrobocia w Polsce, województwie lubuskim i powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS)

Według stanu na dzień 31.12.2015 roku, wśród bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie nowosolskim, kobiety stanowiły 56,6%, mężczyźni 43,4%. Spośród ogółu zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowej Soli, 58,3% to długotrwale bezrobotni, 34,8% to bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, 28,4% - bezrobotni powyżej 50 roku życia, a 25,8% - poniżej 30 roku życia.

Z analizy poszczególnych obszarów powiatu nowosolskiego wynika, że największy odsetek osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowej Soli to mieszkańcy miasta Nowej Soli – 38,6% oraz gminy Koźuchów (obszar miejski – 12,3%, obszar wiejski – 11,8%).

Tabela 28. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowej Soli według stanu na dzień 31.12.2015 roku (źródło: PUP w Nowej Soli)

	Bezrobotni		Bezrobotni z prawem do zasiłku		Bezrobotni do 30 roku życia		Bezrobotni powyżej 50 roku życia		Długotrwale bezrobotni		Bezrobotni bez kwalifikacji zawod.	
	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K
Bytom Odrzański	78	48	10	5								
Bytom Odrzański - miasto	221	150	46	31	83	59	71	31	164	122	102	65
Gmina Kolsko	166	102	29	19	38	28	50	22	100	61	61	37
Gmina Koźuchów	599	311	63	25								
Koźuchów - miasto	621	312	110	54	317	180	327	117	794	430	431	217
Gmina Nowa Sól	430	245	63	35	121	76	114	46	254	164	154	89
Nowa Sól - miasto	1954	1123	354	214	480	315	596	254	1088	664	647	385
Gmina Nowe Miasteczko	178	100	31	12								
Nowe Miasteczko - miasto	181	100	23	13	97	62	99	39	210	135	136	75

Gmina Otyń	365	216	75	47	90	60	98	47	195	127	129	74
Gmina Siedlisko	265	157	56	30	78	50	83	39	142	96	99	58

- O=ogółem, K=kobiety

Wykluczenie społeczne

Działania pomocy społecznej w powiecie nowosolskim koncentrują się wokół Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz 8 ośrodków pomocy społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Soli,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytomiu Odrzańskim,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolsku,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kietczu,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Otyniu,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlisku

Z informacji zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowosolskiego na lata 2015-2025 wynika, że główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo, którego przyczyn należy dopatrywać się w stopie bezrobocia i dochodach mieszkańców powiatu nowosolskiego. Istotnymi problemami społecznymi są także: bezradność opiekuńczo-wychowawcza, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Powyższe informacje potwierdzają także dane Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczące powodów przyznawania pomocy rodzinom z terenu powiatu nowosolskiego. W pierwszej kolejności jest to ubóstwo (2307 decyzji), następnie bezrobocie (1889 decyzji), długotrwała lub ciężka choroba (1426 decyzji), niepełnosprawność (1247 decyzji) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (538).

Tabela 29. Powody przyznawania pomocy rodzinom z powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)

	Liczba wydanych decyzji w 2015 roku
Ubóstwo	2 307
Sieroctwo	1

Bezdomność	116
Potrzeba ochrony macierzyństwa	301
Bezrobocie	1 889
Niepełnosprawność	1 247
Długotrwała lub ciężka choroba	1 426
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	538
Przemoc w rodzinie	20
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0
Alkoholizm	207
Narkomania	17
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	92
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0
Zdarzenie losowe	22
Sytuacja kryzysowa	10
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	2

Gospodarka

Gospodarka powiatu nowosolskiego jest gospodarką zróżnicowaną, od działalności handlowej, przez przemysł, działalność związaną z rynkiem nieruchomości po rolnictwo, leśnictwo i działalność usługową. Głównymi ośrodkami gospodarki w powiecie są miasta Nowa Sól i Koźuchów. Istotną część powierzchni powiatu nowosolskiego są lasy. Ich powierzchnia wynosi 250,70 ha. Pełnią one istotną rolę nie tylko z punktu widzenia zasobów naturalnych, ale także lokalnej turystyki. Pod względem gospodarczym powiat nowosolski nie jest regionem rolniczym. Wprawdzie użytki rolne zajmują połowę powierzchni powiatu nowosolskiego, jednak ich jakość wpływa istotnie na niską produktywność ziemi. Powiat nowosolski posiada relatywnie dobrze rozwiniętą sieć dróg lokalnych, regionalnych i międzyregionalnych. Przez teren powiatu przebiega droga ekspresowa nr S3, najistotniejszy szlak międzyregionalny. Głównym węzłem komunikacyjnym jest Nowa Sól. To tu przebiega 5 dróg wojewódzkich, 58 dróg powiatowych i 177 dróg gminnych. Ważną inwestycją drogową w ostatnich latach jest otwarcie obwodnicy Nowej Soli.

Przez miasto Nowa Sól przebiega magistrala kolejowa, linia 273 łącząca Wrocław ze Szczecinem. W Nowej Soli mieści się jeden z sześciu funkcjonujących portów żeglugi śródlądowej w województwie lubuskim. Przez miasto przebiega śródlądowa droga wodna, będąca częścią Odrzańskiej Drogi Wodnej, śródlądowego szlaku żeglugowego na Odrze, należącego do międzynarodowej drogi wodnej E30.

W 2015 roku na terenie powiatu nowosolskiego odnotowano 7349 podmiotów gospodarki, z czego niemal połowa zlokalizowana w Nowej Soli. 18% podmiotów usytuowanych jest w gminie Koźuchów, najmniej z kolei w gminie Kolsko (3%).

Przeważająca liczba podmiotów w powiecie nowosolskim to podmioty w klasie wielkości 0-9. Stanowią one 95,6% wszystkich podmiotów gospodarki. Na terenie powiatu działa 3,6% firm zatrudniających od 10-49 pracowników, 54 podmioty w klasie wielkości 50-249 pracowników oraz 4 firmy zatrudniające od 250 do 999 pracowników. Żaden z podmiotów gospodarki na terenie powiatu nowosolskiego nie zatrudnia 1000 i więcej pracowników. Liczba podmiotów w powiecie nowosolskim rośnie systematycznie od roku 2011.

Tabela 30. Liczba podmiotów gospodarki w powiecie nowosolskim względem poszczególnych gmin i klasy wielkości (źródło: GUS)

	Ogółem	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	1000 i więcej
Nowa Sól – obszar miejski	3 650	3 458	148	40	4	0
Bytom Odrzański	401	386	13	2	0	0
Kolsko	221	213	8	0	0	0
Koźuchów	1 324	1 284	33	7	0	0
Nowa Sól – obszar wiejski	506	486	19	1	0	0
Nowe Miasteczko	401	387	13	1	0	0
Otyń	606	583	20	3	0	0
Siedlisko	240	230	10	0	0	0
Razem	7 349	7 027	264	54	4	0

Liczba podmiotów w powiecie nowosolskim rośnie systematycznie od roku 2011. Warto jednak odnotować, że dynamika wzrostu obserwowana jest głównie w gminach poza miastem Nowa Sól, gdzie na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba podmiotów gospodarki nieznacznie zmalała.

Tabela 31. Liczba podmiotów w gminach powiatu nowosolskiego w latach 2005-2015 (źródło: GUS)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nowa Sól – obszar miejski	3 664	3 663	3 668	3 640	3 627	3 743	3 511	3 545	3 584	3 589	3 650
Bytom Odrzański	310	324	328	332	344	365	358	366	389	397	401
Kolsko	164	164	150	159	169	188	204	210	220	220	221
Koźuchów	1 088	1 090	1 106	1 097	1 090	1 149	1 192	1 223	1 258	1 302	1 324
Nowa Sól – obszar wiejski	344	352	373	348	377	409	429	456	474	487	506
Nowe Miasteczko	280	296	288	282	309	336	334	378	389	393	401
Otyń	379	396	381	411	448	491	497	522	549	586	606

Siedlisko	168	177	187	173	172	195	197	204	208	211	240
Razem	6 397	6 462	6 481	6 442	6 536	6 876	6 722	6 904	7 071	7 185	7 349

W sektorze publicznym na terenie powiatu nowosolskiego działa 425 podmiotów, co stanowi 5,8% ogółu podmiotów gospodarki. 94,2% to sektor prywatny.

Tabela 32. Podmioty gospodarki w powiecie nowosolskim względem poszczególnych gmin i sektora własności (źródło: GUS)

	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Nowa Sól – obszar miejski	260	3 379
Bytom Odrzański	17	380
Kolsko	19	201
Koźuchów	81	1 237
Nowa Sól – obszar wiejski	8	497
Nowe Miasteczko	16	382
Otyń	12	594
Siedlisko	12	226
Razem	425	6 896

24,4% podmiotów z terenu powiatu nowosolskiego działa w sekcji handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Drugą największą sekcję stanowi budownictwo (15,1%), a w dalszej kolejności działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (12,7%) oraz przetwórstwem przemysłowym (9,1%).

Tabela 33. Podmioty gospodarki w powiecie nowosolskim według sekcji PKD 2007 (źródło: GUS)

Sekcja PKD 2007	Liczba podmiotów	Procentowy udział w poszczególnych sekcjach
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	211	2,9
B. Górnictwo i wydobywanie	6	0,1
C. Przetwórstwo przemysłowe	665	9,1
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	11	0,1
E. Dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	28	0,4
F. Budownictwo	1 111	15,1
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 794	24,4
H. Transport i gospodarka magazynowa	419	5,7

I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	165	2,2
J. Informacja i komunikacja	91	1,2
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	156	2,1
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	932	12,7
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	388	5,3
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	142	1,9
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	43	0,6
P. Edukacja	222	3,0
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	362	4,9
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	135	1,8
S. Pozostała działalność usługowa T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	458	6,2
U. Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0

Głównym ośrodkiem przemysłowym powiatu nowosolskiego jest Nowa Sól. W latach 90-tych, sposobem na przetrwanie załamania gospodarki była produkcja figur ogrodowych. Do dziś przetrwało w Nowej Soli około dwudziestu firm tej branży.

Szybszy rozwój gospodarczy Nowej Soli, m.in. dzięki otwarciu Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (KSSSE) i dynamicznemu napływowi znaczących inwestycji zagranicznych rozpoczął się w 2005 roku. Dominuje branża motoryzacyjna, spożywcza, elektroniczna, odlewnicza i metalowa oraz meblarska. W Nowej Soli działają również firmy branży spożywczej, elektrotechnicznej, budowy maszyn i urządzeń oraz produkcji opakowań kartonowych. W Bytomiu Odrzańskim na podstrefie KSSSE działa firma, która zajmuje się produkcją wyrobów ozdobnych. Poza Nową Solą znaczące zakłady produkcyjne funkcjonują w Kożuchowie, Siedlisku i Otyniu.

Oddział w Nowej Soli ma również Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej, która od 1991 roku działa na rzecz gospodarki lokalnej. W ramach działalności Organizacji podejmowana jest współpraca z zagranicznymi partnerami, organizacja seminariów i szkoleń, wizyt studyjnych, a także doradztwo dla przedsiębiorców.

Innowacyjne podmioty w powiecie nowosolskim

- Zakład Produkcji Opakowań KARTON PAK S.A. z Nowej Soli – przedsiębiorstwo jest jednym z największych w kraju producentów wielobarwnych, lakierowanych i klejonych wielopunktowo opakowań z kartonów i tektur litych. Produkowane opakowania są wykorzystywane w min. w

przemysłe spożywcym.

- Zakłady Jajczarskie „OVOPOL” sp. z o.o. z Nowej Soli - firma jest wiodącym producentem wysokiej jakości i technologicznie zaawansowanych wyrobów jajczarskich. Surowcem do produkcji płynnych oraz suszonych artykułów są świeże jaja kurze. Substancje czynne, izolowane z treści jaja kurzego służą jako dodatki do żywności, pasz oraz do produkcji leków i kosmetyków. Spółka posiada cztery własne patenty.
- OMNIMODO - firma zajmuje się szyciem i projektowaniem odzieży ochronnej i roboczej, także według wzorów zlecniodawców i z ich materiałów. Od kilku lat produkuje także torby reklamowe.
- PneuMAR s. c. z Siedliska – firma specjalizuje się w profesjonalnej regeneracji podzespołów pneumatyki hamulcowej i zawieszenia do wszelkiego rodzaju pojazdów ciężarowych, przyczep i naczep. Poza usługami firma wdrożyła i wprowadziła do produkcji walizkowy zestaw kontrolno-pomiarowy do badania układów pneumatycznych oraz manometry czyli zestaw pomiaru nacisku osi (głównie dla kierowców transportu międzynarodowego).
- Przedsiębiorstwo Projektowo - Produkcyjne TECHNICAL Sp. z o.o. z Nowej Soli – spółka jest producentem maszyn, urządzeń - takich jak suszarka fluidyzacyjna oraz kompletnych linii produkcyjnych przeznaczonych głównie dla przemysłu odlewniczego jak i motoryzacyjnego, szklarskiego, hutniczego, wydobywczego, ceramicznego, materiałów izolacyjnych, materiałów ogniotrwałych oraz wielu innych branż przemysłu. Swoje produkty firma projektuje w czterech pracowniach projektowych.
- VOIT Polska sp. z o.o. z Nowej Soli - spółka to innowacyjna odlewnia produkująca precyzyjne odlewy ciśnieniowe ze stopów aluminium, na potrzeby przemysłu motoryzacyjnego, AGD oraz automatyki przemysłowej.

Analizując potencjał gospodarczy powiatu nowosolskiego, warto zwrócić uwagę na atuty, które mogą przyczynić się do dalszego rozwoju. W pierwszej kolejności dotyczą one tworzenia klimatu dla nowych inwestycji. Służy temu oferta inwestycyjna Miejskiej Strefy Gospodarczej Parku technologicznego (Regionalne Centrum Technologii i Wiedzy Interior) oraz wspomnianej wcześniej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Nowej Soli. Ponadto, to ważnych autów powiatu nowosolskiego z gospodarczego punktu widzenia należy zróżnicowanie branży, duży udział młodzieży kształcącej się w szkołach zawodowych oraz korzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju turystyki. Istotnym czynnikiem jest również dobra infrastruktura i układ komunikacyjny, zarówno na poziomie lokalnym, regionalnym, jaki krajowym (droga ekspresowa S3, obwodnica Nowej Soli, magistrala kolejowa, Port żeglugi rzecznej w Nowej Soli).

Niewątpliwym atutem jest także bliskość granicy państwowej z Niemcami, co może mieć istotny wpływ na rozwój współpracy międzynarodowej, zarówno w obszarze społecznym, jak i gospodarczym.

Szansą dla powiatu nowosolskiego może stać się również rozwój przemysłu miedziowego. Badania geologiczne wykazały bowiem istnienie złoża miedzi koło Bytomia Odrzańskiego. W chwili obecnej trwa proces zmierzający do wyłonienia firmy, która przeprowadzi roboty geologiczne pozwalające na uzyskanie szczegółowych informacji o złożach miedzi.

Wśród barier dla rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu nowosolskiego wymienia się najczęściej ujemny bilans migracji, niską liczbę urodzeń, starzenie się społeczeństwa, a co za tym idzie kurczenie się grupy w wieku produkcyjnym.

Ze strictly gospodarczego punktu widzenia należy zwrócić uwagę, że w powiecie nowosolskim działają głównie mikroprzedsiębiorstwa, brak jest dużych firm oferujących zatrudnienie dla mieszkańców. Ponadto, atut turystyczny powiatu nie jest optymalnie wykorzystywany z uwagi na ubogą bazę noclegową.

Warto także zauważyć, że zagrożeniem dla rozwoju powiatu są czynniki zewnętrzne. Należą do nich przede wszystkim konkurencyjność powiatu zielonogórskiego, która może skutkować migracjami wykwalifikowanych pracowników.

W dokumencie strategicznym jakim jest Strategia Rozwoju Powiatu Nowosolskiego na lata 2015-2025 wskazuje się na następujące szanse rozwojowe dla powiatu:

- Napływ nowych inwestorów,
- Wsparcie rozwoju drobnej przedsiębiorczości,
- Rozwój instytucji otoczenia biznesu,
- Integracja środowisk gospodarczych,
- Wsparcie gospodarki w ramach projektów finansowanych ze środków UE,
- Rozwój bazy turystycznej, promocja i rozwój turystyki.

W tym kontekście otwierają się możliwości działania lokalnych władz w kwestii rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej oraz tworzenia i promowania takiego klimatu, który będzie sprzyjał przedsiębiorczości. Warto w tym kontekście wspomnieć o konieczności kontynuowania działań sprzyjających działalności gospodarczej: ulgi podatkowe, wsparcie prawne, oferty zagospodarowania terenów inwestycyjnych.

Turystyka w powiecie

Region nowosolski cechują predyspozycje do rozwoju turystyki. Związane jest to z położeniem powiatu wśród dużych obszarów leśnych oraz w sąsiedztwie przepływającej przez region rzeki Odry. Te czynniki odgrywają istotną rolę dla rozwijania turystyki wodnej. Ponadto, powiat posiada bogatą i cenną przyrodę na Pojezierzu Sławskim oraz zróżnicowaną rzeźbę terenu dzięki Wzgórzom Dalkowskim. Istotnymi obszarami turystycznymi są również rezerваты przyrody:

- Rezerwat przyrody „Bukowa Góra” utworzony w 1954 roku, położony w okolicy Bobrownik (gmina Otyń), zajmuje powierzchnię 10,96 ha. Jest rezerwatem typu leśnego, zajmuje strome zbocze oddzielające pradolinę rzeki Odry od przedpoła Wału Zielonogórskiego. W grzbietowej partii zbocza wykształcił się bór mieszany, w którym obok sosny występują: buk, brzoza, dąb. Kilka pomników dębów i jesionów podnosi wartość przyrodniczą rezerwatu;
- Rezerwat przyrody „Bażantarnia” został utworzony w 1959 roku i znajduje się przy trasie Otyń – Niodoradz w kierunku Konradowa (gmina Otyń). Zajmuje powierzchnię 17,86 ha i jest rezerwatem leśnym. Ochroną objęto las mieszany sosnowo – dębowo – świerkowy z modrzewiem, brzozą i bukiem. Rzadki podszyt tworzą leszczyna i kruszyna. Interesująca przyrodniczo jest partia drzewostanu dębowo – świerkowego, w którym rosną stare dęby o wymiarach kwalifikujących je do drzew pomnikowych;
- Rezerwat przyrody „Annabrzeskie Wąwozy” utworzony został w 1977 roku w gminie Bytom Odrzański i zajmuje 55,83 ha. Jest to rezerwat typu leśnego, a ochroną objęto las mieszany ze świerkiem i bukiem;
- Rezerwat przyrody „Jezioro Mesze” utworzony został w 1983 roku w gminie Kolsko i zajmuje 19,81 ha. Jest to rezerwat torfowiskowy, ochroną objęto zarastające jezioro z zespołami roślinnymi rzadkich gatunków;
- Rezerwat przyrody „Jezioro Święte”, na terenie którego objęto ochroną jezioro zasilane wodami podziemnymi, porośnięte rzadkimi roślinami wodnymi.

Na obszarze powiatu znajduje się ponadto 5 obszarów krajobrazu chronionego obejmujących swym zasięgiem nie tylko powiat nowosolski. Są to:

- „Rynny Obrzycko-Obrzańskie”;
- „Pojezierze Sławsko-Przemęckie”;
- „Wzgórza Dalkowskie”;
- „Dolina Śląskiej Ochli”;

- „Nowosolska Dolina Odry”.

Ponadto na terenie powiatu znajdują się trzy obszary „Natura 2000” chronione dyrektywami unijnymi:

- „Pojezierze Sławskie”;
- „Dolina Środkowej Odry”,
- „Broniszów”.

Ponadto, ziemia nowosolska znana jest z wielowiekowej tradycji i licznych, cennych zabytków architektury sakralnej i świeckiej.

Podsumowanie

Analiza jednostek wchodzących w skład powiatu nowosolskiego dowodzi, że istotnie różnią się one między sobą. Najkorzystniejszą sytuacją społeczno – gospodarczą przedstawia się w mieście Nowa Sól oraz gminach położonych wokół miasta. Pod tym względem, istnieje wyraźna granica pomiędzy miastem i gminą Nowa Sól oraz gminą Otyń (przylegającą do miasta Nowa Sól) a pozostałymi gminami powiatu nowosolskiego.

W odniesieniu do problemu bezrobocia, udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych gminach w 2015 roku był najwyższy w gminie Kożuchów (12,2%), najniższy natomiast w gminie Kolsko (8,0%) i na obszarze miasta Nowa Sól (8,1%)². Bezrobocie istotnie wpływa na poziom życia mieszkańców powiatu nowosolskiego, który jest niższy od średniej w Polsce. W konsekwencji zachodzą tu negatywne zjawiska demograficzne (ujemny przyrost naturalny i saldo migracji przyczyniają się do spadku ludności w powiecie).

Zróznicowanie poszczególnych gmin obserwowane jest również pod kątem ich dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Największe rozbieżności obserwuje się pomiędzy miastem Nowa Sól, gdzie dochód własny gminy na 1 mieszkańca wynosi 1851 zł, a gminą Siedlisko, w której dochód ten wynosi 1065 zł.

Poszczególne jednostki powiatu nowosolskiego różnią się także pod względem odsetka osób w gospodarstwach domowych, które korzystają ze środowiskowej pomocy społecznej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku największy odsetek tych osób (w przeliczeniu na ogół

² Zestawienie GUS dla gmin powiatu nowosolskiego, 2015 r.

ludności) był w gminie Kolsko (13,8%) oraz Otyń (11,2%), najniższy z kolei w mieście Nowa Sól (6,5%) oraz gminie Bytom Odrzański (7,5%). Podobny rozkład można zaobserwować w odniesieniu do odsetka rodzin korzystających z zasiłków rodzinny na dzieci (w przeliczeniu na ogół ludności). W tym przypadku również najwyższy odsetek w 2015 roku był w gminie Kolsko (4,9%) oraz Otyń (4,2%), najniższy natomiast w mieście Nowa Sól (2,0%) oraz gminie Kozuchów (3,6%).

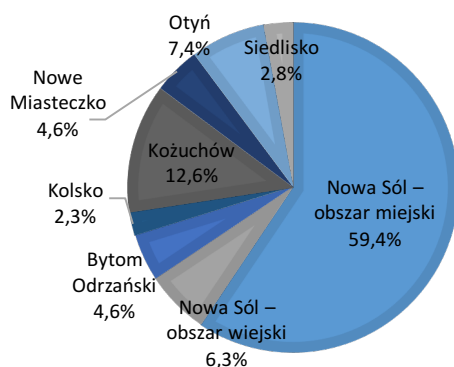
Wyraźnym centrum powiatu jest miasto Nowa Sól. Skupia się w nim popyt na pracę, to tu znajduje się największa liczba podmiotów gospodarki. Miasto jest istotnym węzłem komunikacyjnym, zarówno w transporcie drogowym, jak i kolejowym. Posiada największą liczbę szkół i przedszkoli w powiecie. Z tych powodów można zatem określić Nową Sól za obszar nadający ton całemu powiatowi.

Pracodawcy wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy

Charakterystyka badanych podmiotów

W badaniu udział wzięło 59,4% podmiotów gospodarki z terenu miasta Nowa Sól, 12,6% z gminy Kozuchów, 7,4% z gminy Otyń, a 6,3% z obszaru wiejskiego gminy Nowa Sól. Najmniej podmiotów pochodziło z Bytomia Odrzańskiego (4,6%), Nowego Miasteczka (4,6%), Siedliska (2,8%) i Kolska (2,3%).

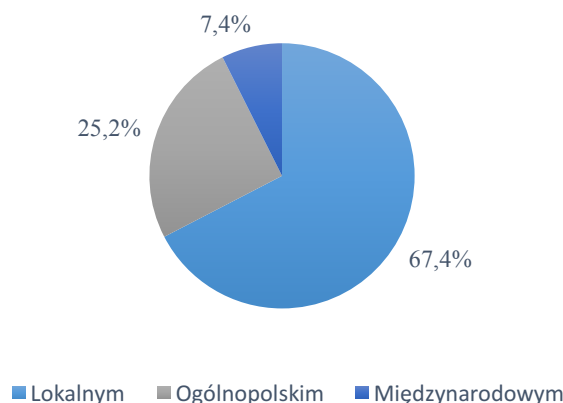
Wykres 10. Badane podmioty względem miejsca prowadzenia działalności (N=175)

W próbie badawczej odnotowano trzy podmioty gospodarki, które uruchomiły swoją działalność ze środków publicznych. We wszystkich przypadkach były to środki unijne. Badane przedsiębiorstwa zatrudniły w tym czasie łącznie 59 pracowników.

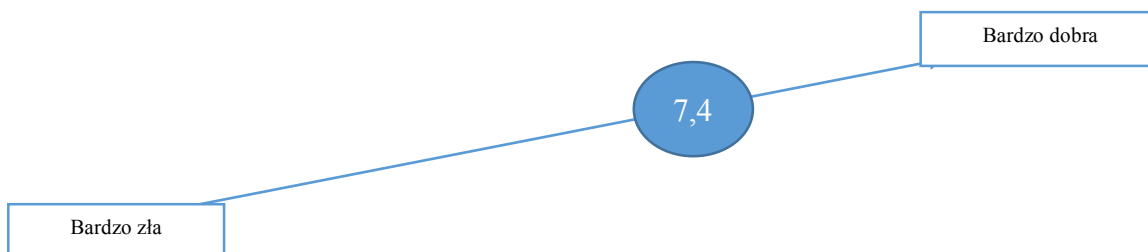
Wśród badanych podmiotów przeważająca większość prowadzi działalność o charakterze lokalnym (obszar powiatu, województwa) – 67,4%. 25,2% ankietowanych zadeklarowało, że ich zasięg jest ogólnopolski. 7,4% to z kolei firmy, które sprzedają swoje produkty i/lub usługi na rynkach międzynarodowych.

Wykres 11. Na jakim obszarze działa Państwa firma? (N=175)

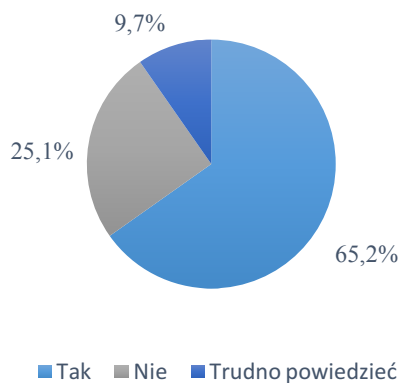
W badaniu poproszono ankietowanych o ocenę kondycji przedsiębiorstw w powiecie nowosolskim. W skali od 1 do 10, gdzie 1=bardzo zła, 10=bardzo dobra, pracodawcy wystawili średnią ocenę 7,4 p.

Wykres 12. Ocena kondycji przedsiębiorstw w powiecie nowosolskim (N=175)

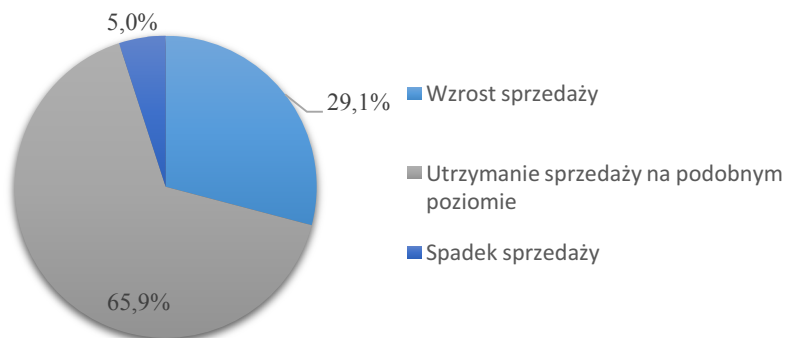
W dalszej kolejności poproszono badanych o odpowiedź na pytanie o występowanie w powiecie nowosolskim szarej strefy. Jak wynika z wypowiedzi badanych, szara strefa stanowi istotny problem w powiecie. Ze zjawiskiem tym spotkało się 65,2% badanych, z kolei 25,1% nie dostrzega tego problemu. Grupa 9,7% ankietowanych nie potrafiła udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 13. Deklaracje badanych odnośnie obserwowania zjawiska szarej strefy w powiecie nowosolskim (N=175)

Optymistycznie kształtują się wypowiedzi przedstawicieli badanych podmiotów gospodarki w odniesieniu do oceny kondycji przedsiębiorstw na najbliższe lata. 29,1% podmiotów liczy na wzrost sprzedaży swoich produktów lub usług. 65,9% prognozuje utrzymanie sprzedaży produktów lub usług na podobnym poziomie, a 5,0% ankietowanych liczy się ze spadkiem.

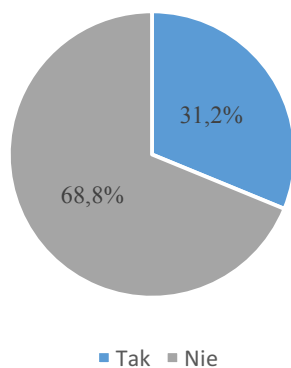
Wykres 14. Ocena kondycji przedsiębiorstwa na najbliższe lata (N=175)

Zatrudnianie i zwalnianie pracowników w ostatnich 12 miesiącach

W ciągu ostatnich 12 miesięcy 31,2% badanych podmiotów zatrudniało pracowników, łącznie 438 nowoprzyjętych osób.

Wykres 15. Odsetek podmiotów zatrudniających pracowników ciągu ostatnich 12 miesięcy (N=175)

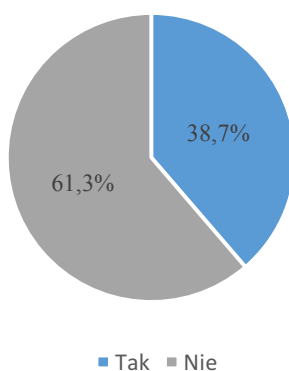
Spośród zawodów, w jakich zatrudniano pracowników w okresie ostatnich 12 miesięcy najczęściej wskazywano następujące zawody:

- Pracownik fizyczny
- Pracownik produkcji
- Pracownik budowlany
- Operator maszyn
- Sprzedawca
- Pracownik biurowy

- Przedstawicie handlowy
- Kierowca
- Mechanik
- Handlowiec

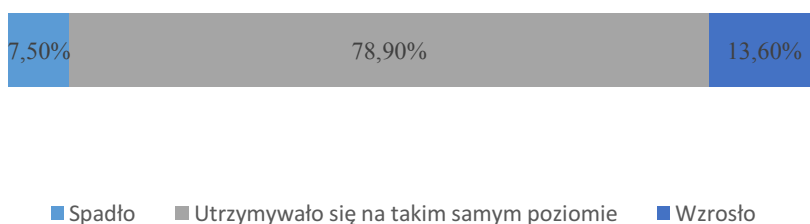
W przypadku 38,7% podmiotów, które w ostatnim czasie zatrudniały pracowników, zatrudnienie związane było z wymianą pracowników.

Wykres 16. Czy zatrudnianie nowych pracowników związane było z ich wymianą? (N=56)

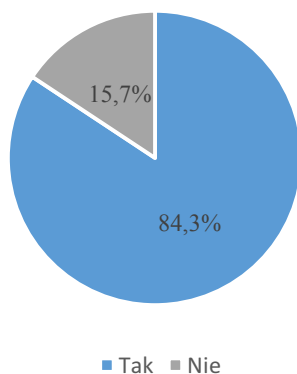
Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy w 78,9% podmiotach zatrudnienie utrzymywało się na podobnym poziomie, w 7,5% spadło, a w 13,6% zatrudnienie wzrosło.

Wykres 17. Czy na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy Państwa zatrudnienie: (N=175)

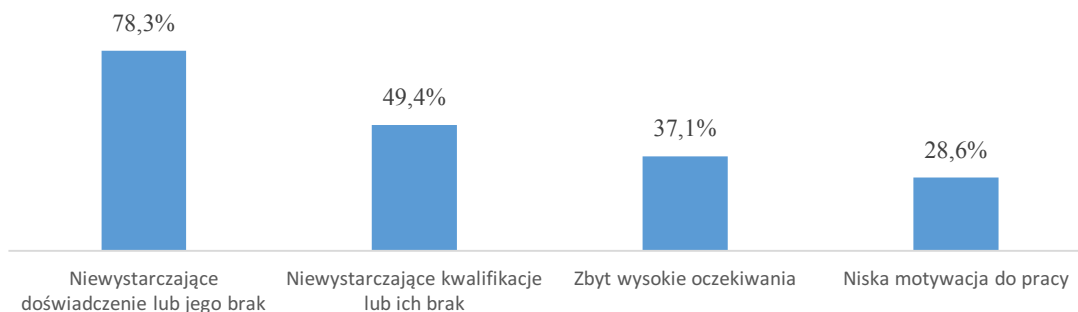
84,3% badanych odrzucało kandydatów, którzy aplikowali na dane stanowisko pracy. Brak odrzucania kandydatów zadeklarowało 15,7% ankietowanych.

Wykres 18. Czy podczas procesu rekrutacji odrzucali Państwo kandydatów, którzy aplikowali na dane stanowisko pracy? (N=56)

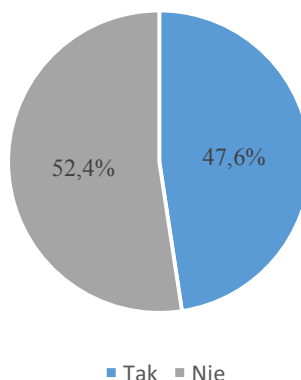
W dalszej kolejności poproszono badanych o podanie powodów odrzucania kandydatów w procesie rekrutacji. W tym przypadku respondenci koncentrowali się wokół czterech wypowiedzi, głównie wskazując na niewystarczające doświadczenie lub jego brak (78,3%) oraz niewystarczające kwalifikacje lub ich brak (49,4%). Co trzeci badany (37,1%) zwrócił uwagę na zbyt wysokie oczekiwania, a 28,6% ankietowanych na niską motywację do pracy.

Wykres 19. Jakie były najczęstsze powody odrzucania kandydatów? (N=47)

W 47,6% badanych podmiotów zwalniano pracowników w okresie ostatnich 12 miesięcy. Łącznie w analizowanych podmiotach zwolniono 247 osób.

Wykres 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zwalniali Państwo pracowników? (N=175)

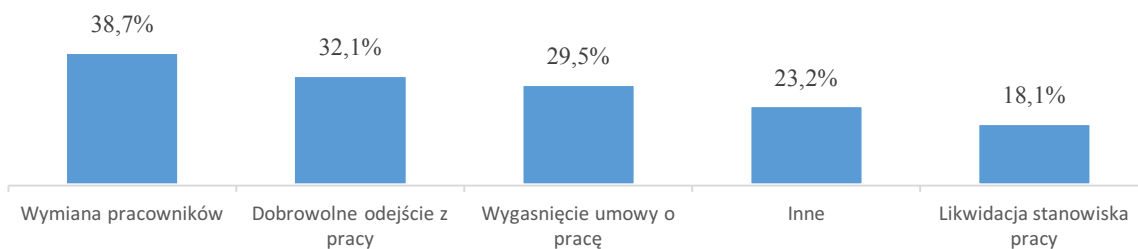

Wśród 10 najczęściej wskazywanych zawodów, w jakich pracodawcy zwalniali pracowników znalazły się:

- Pracownik fizyczny – 14
- Pracownik produkcji - 11
- Sprzedawca – 9
- Pracownik budowlany – 6
- Sprzątaczką – 5
- Pracownik biurowy - 4
- Murarz - 4
- Pracownik ochrony - 4
- Operator maszyn – 3
- Pracownik obsługi klienta - 3

W ciągu ostatnich 12 miesięcy zwolnienia pracowników w badanych podmiotach związane były z wymianą pracowników (38,7%), dobrowolnym odejściem z pracy 32,1%, wygaśnięciem umowy o pracę 29,5% oraz likwidacją stanowiska pracy (18,1%).

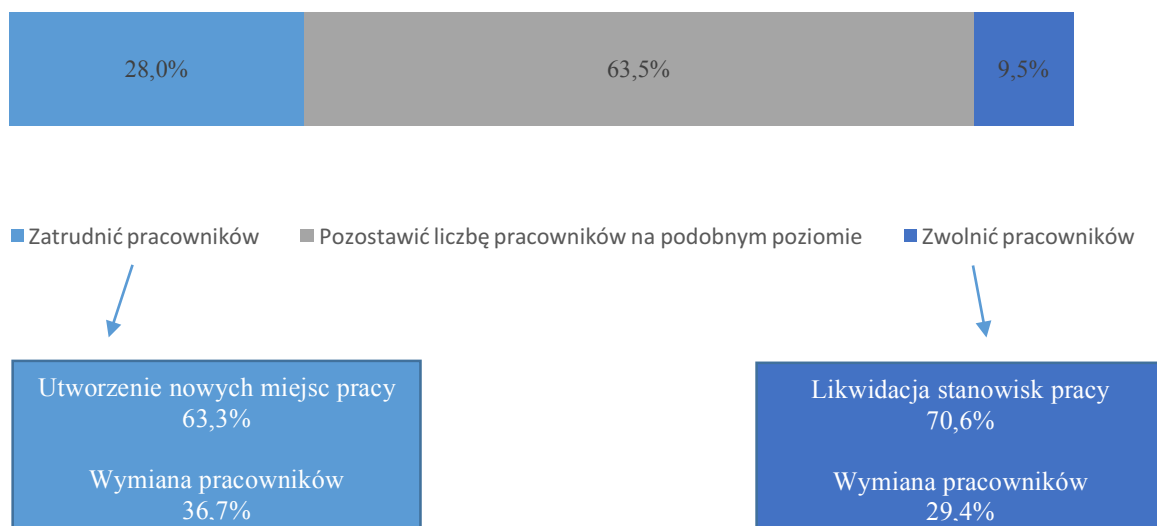
Wykres 21. Z jakiego powodu zwalniali Państwo pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy? (N=85)

Plany pracodawców na najbliższe 12 miesięcy

Optymistyczne wydają się deklaracje badanych podmiotów w odniesieniu do planów zatrudnieniowych na najbliższe 12 miesięcy. 28,0% ankietowanych twierdzi, że w tym okresie zamierzają zatrudnić pracowników. 63,5% planuje pozostawić liczbę pracowników na podobnym poziomie, a 9,5% przygotowuje się do zwolnienia pracowników.

Wykres 22. Plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy (N=175)

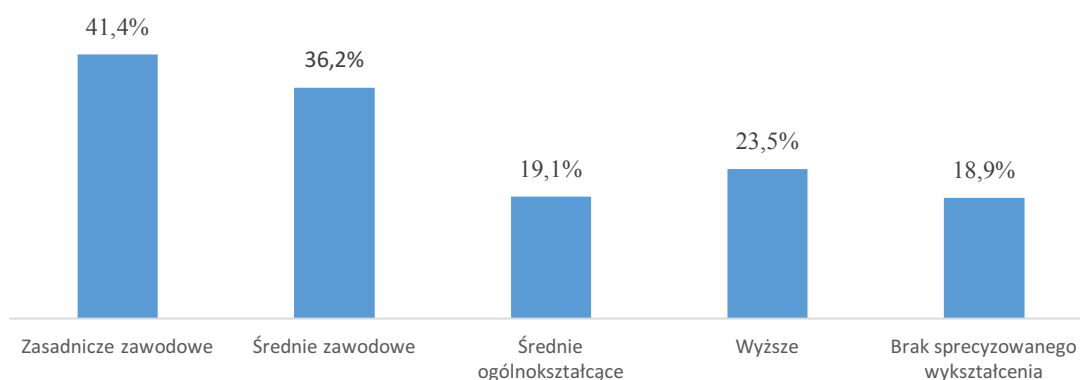
10 najczęściej wskazywanych zawodów, w których pracodawcy zamierzają przyjąć pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy:

- Pracownik produkcji 11
- Pracownik fizyczny 9
- Pracownik budowlany 7
- Pracownik biurowy 4
- Operator maszyn 4
- Pracownik ochrony 3
- Pracownik ds. obsługi klienta 3
- Kierowca 3

- Drwal 3
- Kucharz 2

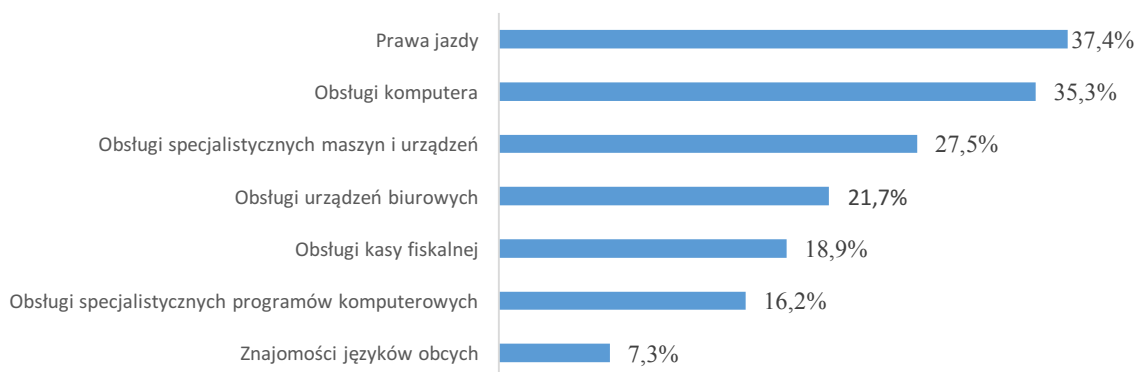
Największy odsetek badanych oczekuje od potencjalnych pracowników wykształcenia zasadniczego zawodowego (41,4%) oraz średniego zawodowego (36,2%). 23,5% respondentów wskazało na wykształcenie wyższe. Najmniejszy odsetek podmiotów oczekuje od pracowników wykształcenia średniego ogólnokształcącego (19,1%). Warto zauważyć, że grupa 18,9% badanych nie sprecyzowała poziomu wykształcenia, jakiego oczekiwałaby od swoich pracowników.

Wykres 23. Jakiego wykształcenia oczekują Państwo od pracowników, których zamierzają Państwo przyjąć? (N=49)

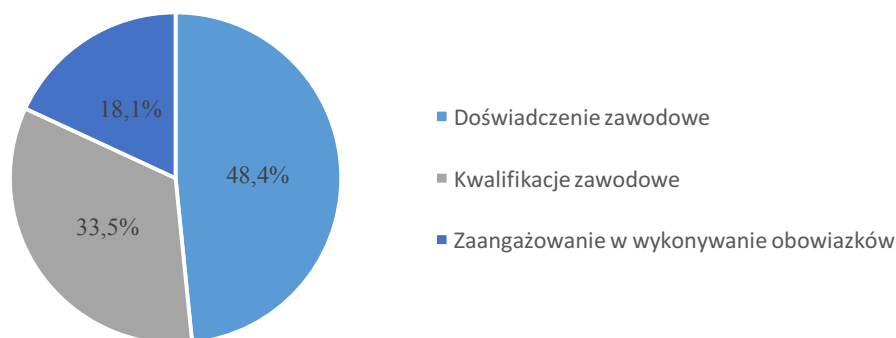
Od kandydatów na dane stanowisko pracy pracodawcy oczekują przede wszystkim posiadania prawa jazdy (37,4%), obsługi komputera (35,3%), obsługi specjalistycznych maszyn i urządzeń (27,5%). 21,7% wskazało na umiejętność obsługi urządzeń biurowych, a 18,9% na umiejętność obsługi kasy fiskalnej. 16,2% podmiotów oczekuje obsługi specjalistycznych programów komputerowych, a 7,3% znajomości języków obcych.

Wykres 24. Jakich umiejętności oczekują Państwo od kandydatów? (N=175)

Na pytanie o decydujące kryterium wyboru pracownika, wypowiedzi respondentów koncentrowały się wokół trzech kryteriów. Dla niemal połowy badanych (48,4%) jest to doświadczenie zawodowe, w opiniach 33,5% ankietowanych – kwalifikacje zawodowe. 18,1% podmiotów zwraca uwagę głównie na zaangażowanie pracownika w wykonywanie powierzonych mu obowiązków zawodowych.

Jakie są decydujące kryteria wyboru pracownika? (N=49)

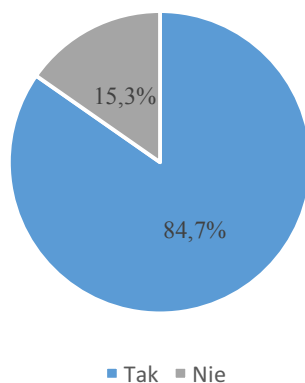
Dla niemal wszystkich badanych podmiotów, najistotniejszą cechą kandydata do pracy jest jego doświadczenie zawodowe 89,4% oraz kwalifikacje do wykonywania pracy na danym stanowisku (73,1%). W dalszej kolejności wskazywano na zaangażowanie w wykonywanie obowiązków zawodowych (42,8%), elastyczność (29,4%), komunikatywność (27,5%), samodzielność (21,4%) oraz współpracę (17,3%). Interesującym jest fakt, że na udokumentowane wykształcenie zwróciło uwagę zaledwie 12,6% respondentów.

Wykres 25. Jakie cechy kandydata są dla Państwa najistotniejsze w procesie rekrutacji pracowników? (N=49)

Zdecydowana większość badanych podmiotów gospodarki nie ogranicza się jedynie do oceny kandydata na podstawie jego kwalifikacji zawodowych. Taką deklarację złożyło 84,7% respondentów. Wśród pozostałych cech – poddawanych ocenie podczas procesu rekrutacji – najczęściej wskazywano na doświadczenie zawodowe, motywację do pracy, a co za tym idzie, zaangażowanie w wykonywanie obowiązków, wiek oraz elastyczność/dyspozycyjność.

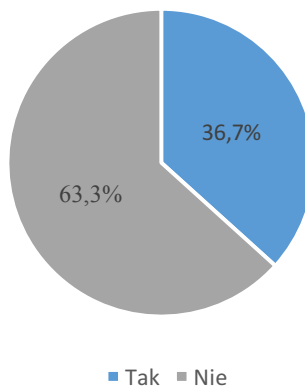
Wykres 26. Czy podczas rekrutacji będą Państwo brali pod uwagę inne cechy kandydata niż kwalifikacje zawodowe? (N=49)

Absolwenci szkół w opiniach pracodawców

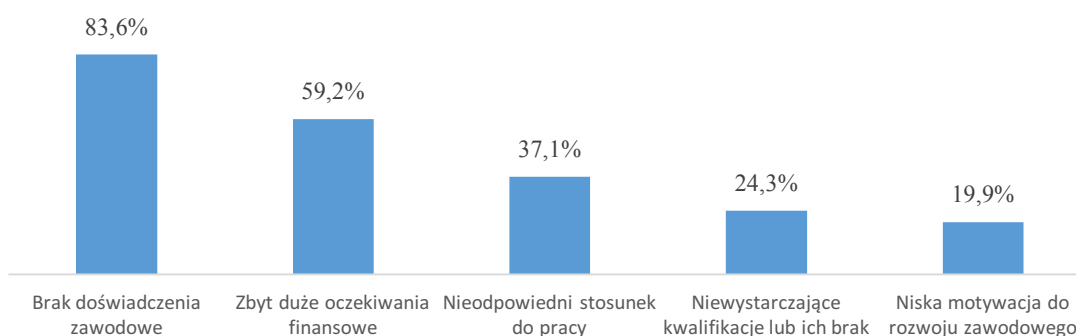
Spośród badanych podmiotów gospodarki, 36,7% zatrudnia w chwili obecnej absolwentów szkół, dla których praca w danym podmiocie jest pierwszym miejscem pracy. Średni odsetek absolwentów w stosunku do wszystkich zatrudnionych wynosi 8,3%.

Wykres 27. Czy w chwili obecnej zatrudniają Państwo absolwentów szkół, dla których praca w Państwa firmie jest pierwszym miejscem pracy? (N=175)

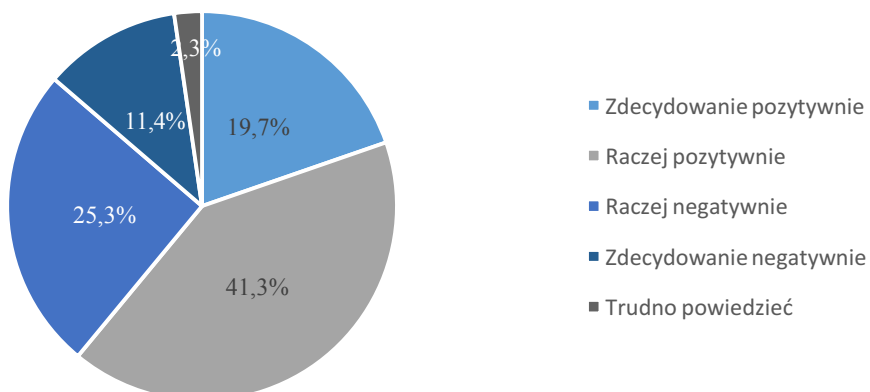
Na pytanie o powody niezatrudniania absolwentów, wyraźna większość badanych zwróciła uwagę na brak doświadczenia zawodowego (83,6%) oraz zbyt duże oczekiwania finansowe (59,2%). Co trzeci badany w tej grupie respondentów wskazywał na nieodpowiedni stosunek do pracy (37,1%), co czwarty natomiast na niewystarczające kwalifikacje lub ich brak. 19,9% badanych uznało, że brak absolwentów szkół w ich przedsiębiorstwie związany jest z niską motywacją do rozwoju zawodowego.

Wykres 28. Z jakiego powodu nie zatrudniają Państwo absolwentów? (N=111)

Oceny przygotowania zawodowego absolwentów cechują się wysokim stopniem zróżnicowania. Zdecydowanie pozytywnie ocenia je 19,7% respondentów, raczej pozytywnie 41,3%. Negatywne opinie to łącznie 35,7% ankietowanych (25,3% - „raczej negatywnie”, 10,4% - „zdecydowanie negatywnie”). 2,3% badanych przedstawicieli podmiotów gospodarki nie potrafiło wystawić jednoznacznej oceny.

Wykres 29. Jak oceniają Państwo przygotowanie zawodowe absolwentów? (N=64)

Z analizy ocen przygotowania zawodowego absolwentów poszczególnych typów szkół wynika, że owe oceny są wyraźnie różne. Najwyżej oceniono przygotowanie zawodowe absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (3,41), w dalszej kolejności uczelni wyższych (3,24). Najniższą ocenę wydano natomiast absolwentom liceów ogólnokształcących – 2,12.

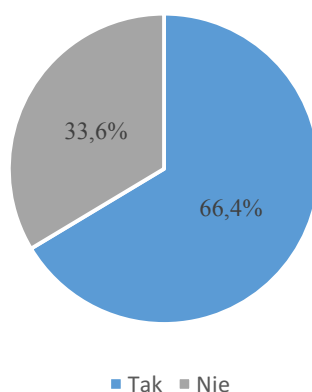
Tabela 34. Jak ocena ta różni się w zależności od typu szkoły ukończonej przez absolwenta? Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1=bardzo niska, 5=bardzo wysoka. (N=64)

Absolwenci	Średnia ocen
Zasadnicze szkoły zawodowe	3,41
Technika	2,93
Licea ogólnokształcące	2,12
Szkoły policealne	2,61
Uczelnie wyższe	3,24

Preferencje pracodawców w zakresie zatrudniania pracowników

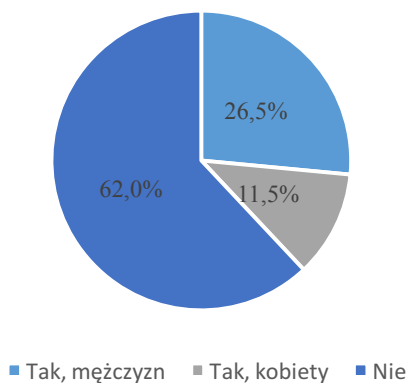
W większości badanych podmiotów gospodarki wiek ma znaczenie w procesie rekrutacji pracowników. Na pytanie o to, czy pracodawcy preferują zatrudnianie osób będących w określonej grupie wiekowej, 66,4% odpowiada twierdząco. 33,6% respondentów nie posiada preferencji odnośnie określonych grup wiekowych.

Wykres 30. Czy preferują Państwo zatrudnianie osób w określonej grupie wiekowej? (N=175)

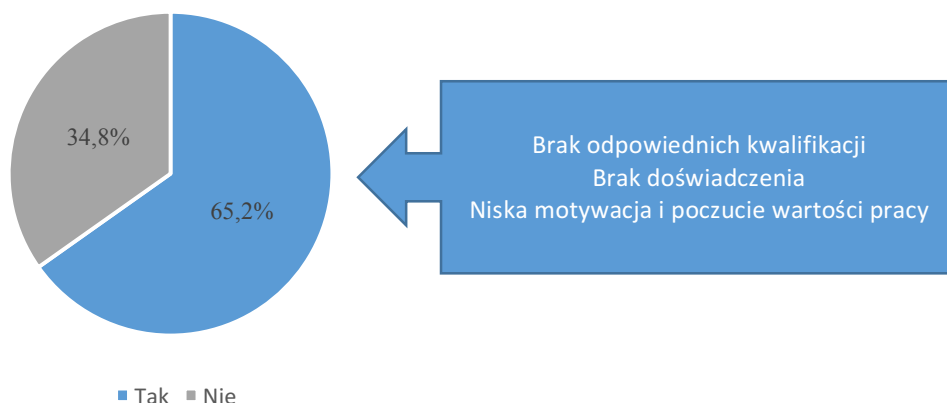
Z analizy wynika, że większość respondentów (62,0%) nie preferuje zatrudniania osób określonej płci. Odmiennego zdania jest 38,0% badanych. Spośród nich, 26,5% preferuje zatrudnianie mężczyzn, 11,5% natomiast woli zatrudniać kobiety.

Wykres 31. Czy preferują Państwo zatrudnianie osób określonej płci? (N=175)

W okresie ostatnich 12 miesięcy 65,2% pracodawców, którzy zatrudniali pracowników, miało trudności z obsadzaniem wakatów. Najczęściej wskazywanymi problemami były: brak odpowiednich kwalifikacji, brak doświadczenia oraz niska motywacja i poczucie wartości pracy.

Wykres 32. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy mieli Państwo problemy z obsadzeniem wakatów? (N=56)

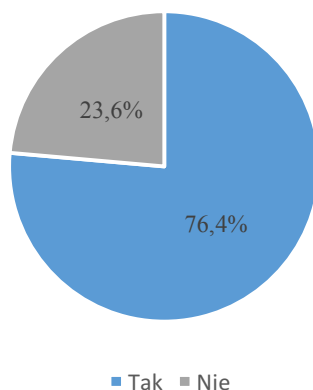

Zatrudnianie osób powyżej 50 roku życia

76,4% badanych podmiotów zatrudnia w chwili obecnej osoby powyżej 50 roku życia. Średni odsetek osób powyżej 50 roku życia w stosunku do wszystkich zatrudnionych to 15,2%.

Na pytanie skierowane do podmiotów, które nie zatrudniają osób powyżej 50 roku życia, z jakiego powodu tego nie robią, najczęściej wskazywano brak miejsc pracy, brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych, stan zdrowia ograniczający możliwość podjęcia zatrudnienia na danym stanowisku, a co za tym idzie, wydajność pracownika, zbyt duże oczekiwania w stosunku do pracodawcy oraz brak kompetencji miękkich.

Wykres 33. Czy zatrudniają Państwo osoby powyżej 50 roku życia? (N=175)

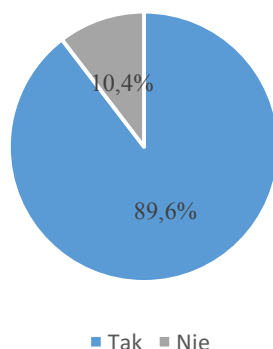
Zachętą do zatrudniania osób powyżej 50 roku życia byłyby kwestie finansowe oraz działania skierowane na nabycie przez te osoby nowych kwalifikacji. Ponadto, znaczna część pracodawców nie potrafiła udzielić jednoznacznej odpowiedzi na powyższe pytanie, wyrażając brak przychylności do zatrudniania osób w tej grupie wiekowej.

Zatrudnianie osób poniżej 30 roku życia

89,6% badanych podmiotów zatrudnia w chwili obecnej osoby do 30 roku życia. Średni odsetek osób do 30 roku życia w stosunku do wszystkich zatrudnionych 15,3.

Pozostałe podmioty biorące udział w badaniu nie zatrudniają osób do 30 roku życia z uwagi na aktualny brak miejsc pracy, brak doświadczenia zawodowego lub niewystarczające doświadczenie kandydatów w tej grupie wiekowej, zbyt wysokie oczekiwania finansowe oraz – co często było podnoszone w wypowiedziach respondentów odnośnie tej grupy wiekowej – nieodpowiedni stosunek do pracy, wartości pracy, niski poziom motywacji.

Wykres 34. Czy zatrudniają Państwo osoby poniżej 30 roku życia? (N=175)

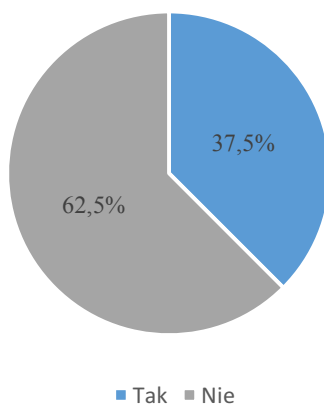

Zachętą do zatrudnienia osób do 30 roku życia byłaby większa dostępność staży. Warto także zauważyć, że – również w tym miejscu – pracodawcy zwracali uwagę na kwestie podejścia do pracy przez młodych ludzi, zbyt dużych oczekiwań oraz brak poszanowania wartości pracy. Kilku respondentów zwróciło w tym miejscu wręcz uwagę na konieczność zmian w edukacji, które najogólniej rzecz ujmując, sprowadzałyby się do etyki zawodowej i wykształcenia u młodych ludzi motywacji do pracy.

Zatrudnianie osób niepełnosprawnych

Spośród badanych podmiotów gospodarki, najmniejszy odsetek zatrudnia osoby niepełnosprawne - 37,5%. Średni odsetek osób niepełnosprawnych w stosunku do wszystkich zatrudnionych to 9,1%.

Wykres 35. Czy zatrudniają Państwo osoby niepełnosprawne? (N=175)

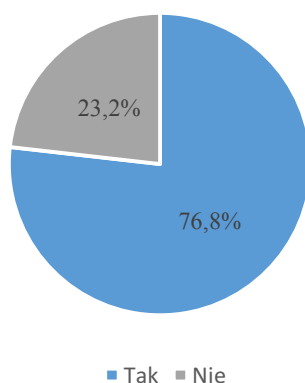
Wśród firm, które nie zatrudniają osób niepełnosprawnych podobnie, jak w przypadku poprzednich grup, zwracano uwagę w pierwszej kolejności na brak miejsc pracy. Ponadto, problemem dla pracodawców jest brak środków na dostosowanie miejsc pracy, ich niewystarczające kwalifikacje zawodowe lub ich całkowity brak, a także charakter pracy, który wyraźnie ogranicza możliwość zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w szczególności osób z niepełnosprawnością fizyczną.

Zachętą dla pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych byłyby partycypacja w kosztach zatrudnienia czy doposażenia stanowisk pracy. Warto jednak nadmienić, że przeważająca większość rozmówców w tej grupie nie przejawia zainteresowania ubieganiem się o zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy

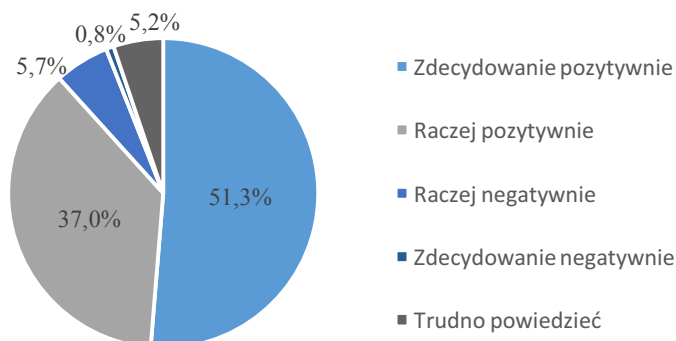
W okresie ostatnich 12 miesięcy 76,8% pracodawców miało kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowej Soli. Brak takiego kontaktu zadeklarowało 23,2% badanych podmiotów gospodarki.

Wykres 36. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy współpracowali Państwo z Powiatowym Urzędem Pracy? (N=175)

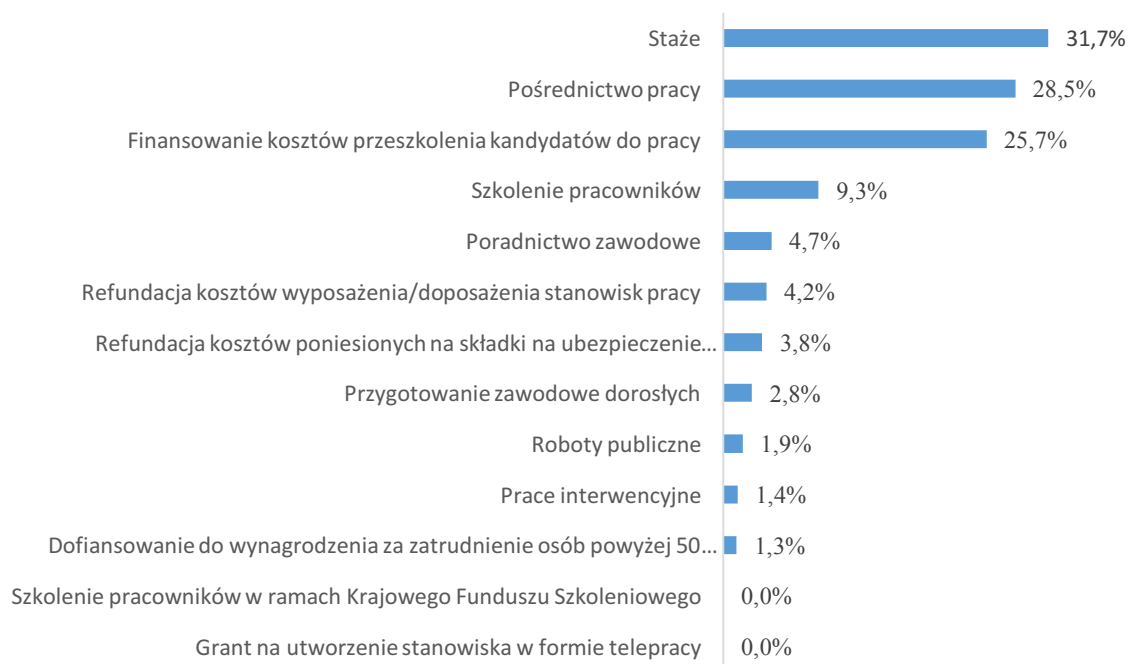
Podmioty, które miały kontakt w okresie ostatnich 12 miesięcy z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowej Soli, wyraźnie pozytywnie wypowiadają się na temat tej współpracy. Łącznie 87,3% pracodawców ocenia ją pozytywnie (51,3% - „zdecydowanie pozytywnie”, 37,0% - „raczej pozytywnie”). Negatywne oceny wyraziło łącznie zaledwie 6,5% respondentów (5,7% - „raczej negatywnie”, 0,8% - „zdecydowanie negatywnie”). 5,2% badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na powyższe pytanie.

Wykres 37. Jak oceniają Państwo współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy? (N=134)

Spośród badanych podmiotów, które współpracowały z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowej Soli, największy odsetek zadeklarował współpracę w zakresie staży (31,7%), pośrednictwa pracy (28,5%) oraz finansowania kosztów przeszkolenia kandydatów do pracy (25,7%).

Wykres 38. Z jakich form współpracy korzystali Państwo na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy? (N=134)

Z deklaracji badanych wynika, że 26,3% podmiotów zgłaszało wakaty do Powiatowego Urzędu Pracy. Podmioty, które nie zgłaszały wakatów, głównie argumentowały ten stan rzeczy samodzielnym zgłaszaniem się kandydatów do pracy oraz skutecznością dotychczasowych metod rekrutacji.

Tabela 35. Odsetek wakatów zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy (N=35)

Liczba wakatów	%
1-2 wakatów	49,4%
3-4 wakatów	37,2%
5 i więcej	13,4%

Spośród pracodawców, którzy zgłosili wolne stanowisko pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Nowej Soli, 9,2% pracodawców nie zatrudniło żadnej osoby skierowanej z Urzędu.

W chwili obecnej 22,5% badanych podmiotów gospodarki jest przekonanych, że w przyszłości podejmie współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowej Soli. Przeciwnego zdania jest 27,7% badanych. Największa grupa respondentów, 49,8% nie potrafią w chwili obecnej udzielić jednoznacznej odpowiedzi na postawione pytanie.

Wykres 39. Czy w przyszłości planują Państwo podjęcie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy? (N=175)

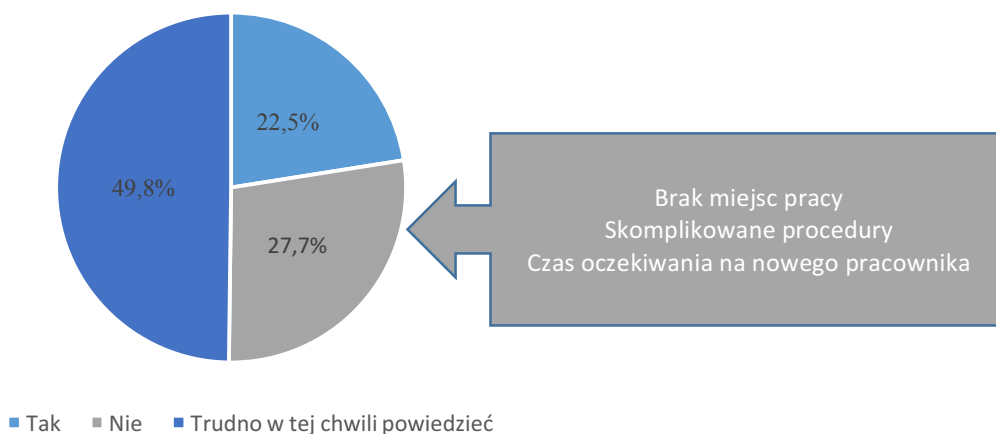
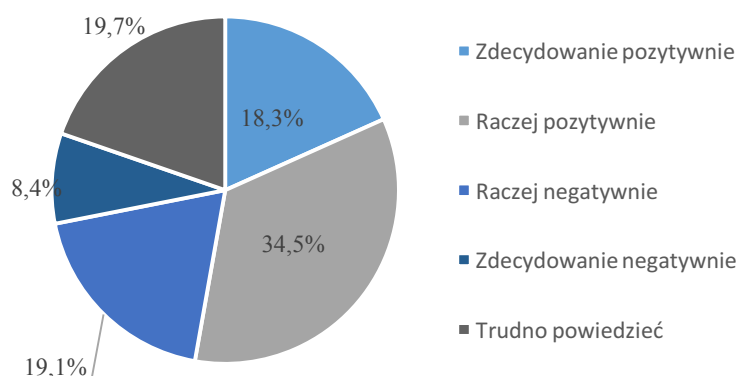

Tabela 36. Znajomość poszczególnych form wsparcia i zainteresowanie nimi (N=175)

	Znajomość form wsparcia	Szacunkowa liczba osób, dla których podmioty chciałyby skorzystać ze wsparcia
Pośrednictwo pracy	68,3%	74
Staże	74,4%	155
Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników	24,5%	-

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy	16,1%	11
Krajowy Fundusz Szkoleń	39,8%	5
Refundacja kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie osób do 30 roku życia	8,4%	3
Zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia w ramach bonu zatrudnieniowego	5,9%	-
Grant na telepracę	4,3%	-
Prace interwencyjne	8,0%	26
Roboty publiczne	8,0%	10
Przygotowanie zawodowe dorosłych	13,0%	-
Trójstronne umowy szkoleniowe	2,9%	-
Refundacja kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne osób do 30 roku życia	5,9%	4

Wykres 40. Jak oceniają Państwo atrakcyjność form współpracy z PUP? (N=175)

Na pytanie, o jakie działania należałoby rozszerzyć usługi PUP, aby były one atrakcyjne dla pracodawców, najczęściej pojawiały się trzy odpowiedzi: dofinansowanie dla firm (37,3%), szkolenia dostosowane do potrzeb pracodawców (27,1%) oraz staże bez konieczności zatrudnienia (25,6%).

Szacunkowy stosunek ofert przekazywanych do PUP w stosunku do wszystkich ofert pracy wynosi w przypadku 39,8% pracodawców – poniżej 50%, w odniesieniu do 60,2% podmiotów – powyżej 50%.

Tabela 37. Stosunek ofert pracy zgłoszonych do PUP do wszystkich ofert pracy

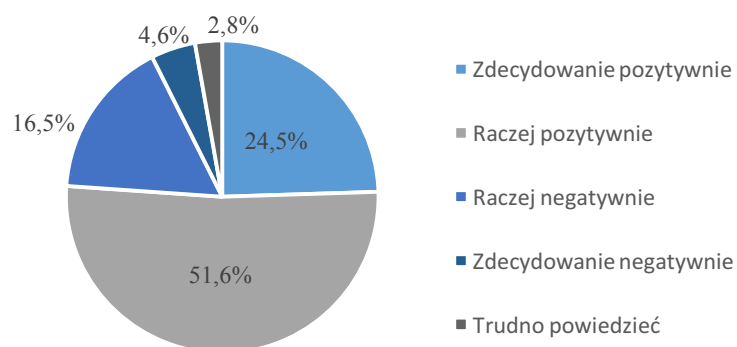
	%
Poniżej 50%	39,8%
Powyżej 50%	60,2%

Tabela 38. Zatrudnienie osób skierowanych przez PUP

	%
Brak zatrudnienia	46,9%
1-2 pracowników	28,8%
3 i więcej	24,3%

W większości pracodawcy są zadowoleni z pracowników skierowanych przez PUP. Zdecydowanie pozytywnie i raczej pozytywnie ocenia ich 76,1% badanych w tej grupie.

Wykres 41. Jak oceniają Państwo pracowników skierowanych przez PUP (N=25)

Oczekiwania pracodawców wobec Urzędu Pracy odnośnie szkoleń osób bezrobotnych są wyraźnie rozbieżne. 46,2% badanych jest przychylnych szkoleniom osób bezrobotnych przez PUP w Nowej Soli. Tabela 39 przedstawia najczęściej wskazywane kierunki szkoleń i uprawnień.

Wykres 42. Czy są Państwo zainteresowani, aby urząd szkolił osoby bezrobotne? (N=175)

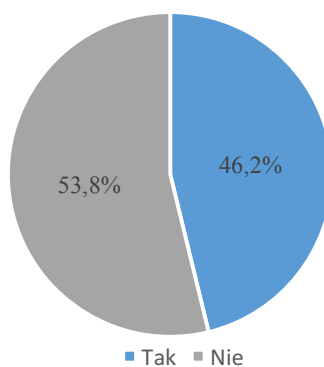
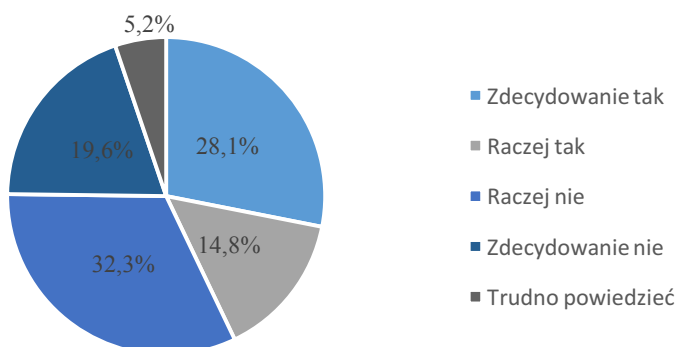

Tabela 39. Najczęściej wskazywane kierunki szkoleń i uprawnienia

Najczęściej wymieniane kierunki szkoleń	Najczęściej wymieniane uprawnienia
Pracownik biurowy	Budowlane
Pracownik budowlany	Obsługi urzędzeń biurowych
Pracownik produkcji	Wózki widłowe
Operator maszyn	Obsługa maszyn
BHP	Księgowość

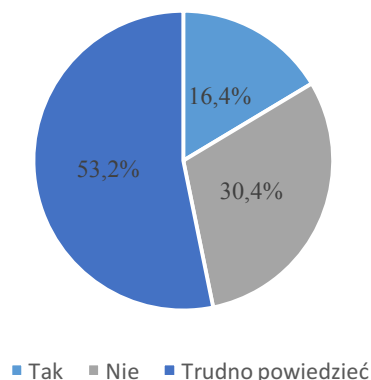
Wyraźnie zróżnicowane są wypowiedzi respondentów odnośnie ich udziału w projektach realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli. Pozytywnie w tej kwestii wypowiedziało się łącznie 42,9% badanych (28,1% - „zdecydowanie tak”, 14,8% - „raczej tak”). Odmiennego zdania był łącznie 37,9% ankietowanych (22,3% - „raczej nie”, 15,6% - „zdecydowanie nie”). Liczna grupa, 19,2% badanych podmiotów nie potrafiła jednoznacznie ustosunkować się do pytania.

Wykres 43. Czy są Państwo zainteresowani udziałem w projektach realizowanych przez PUP? (N=175)

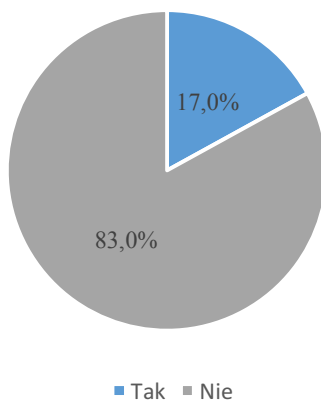
Analiza propozycji zmian w zakresie procedur i dokumentacji, która obowiązuje przy realizacji poszczególnych form wsparcia dla pracodawców wykazuje, że większości ankietowanych trudno było wskazać kierunki owych zmian (53,2%). 30,4% badanych nie ma żadnych propozycji takich zmian. Odmienne deklaruje 16,4% respondentów. W tej grupie dominowały propozycje, które bezpośrednio wpłynęłyby na skrócenie procedur (np. oczekiwania na kandydata do pracy) oraz ograniczanie biurokracji.

Wykres 44. Czy ma Pan/i propozycje zmian w zakresie usprawnienia procedury, uproszczenia dokumentacji, która funkcjonuje przy realizacji poszczególnych form wsparcia - co ułatwiłoby aktywizację osób bezrobotnych ze strony firm? (N=175)

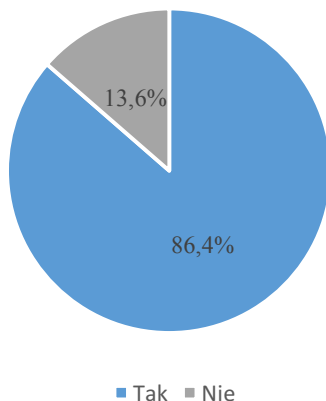
Zaledwie 17,0% badanych podmiotów zainteresowanych jest zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, co potwierdza, że nawet znacząca część podmiotów, które w chwili obecnej zatrudniają osoby niepełnosprawne, nie jest skłonna w przyszłości poszukiwać osób do pracy w tej grupie.

Wykres 45. Czy są Państwo zainteresowani zatrudnieniem osób niepełnosprawnych? (N=175)

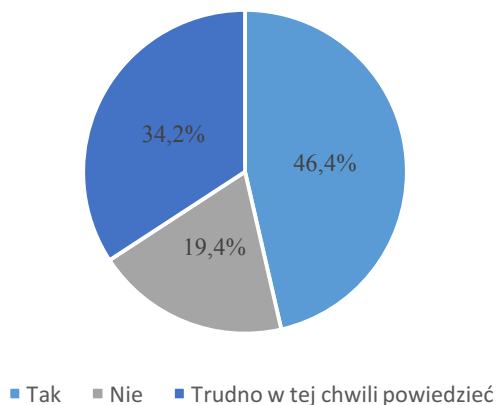
Podmioty, które są zainteresowane zatrudnieniem osób niepełnosprawnych, w wyraźnej większości są zainteresowane uzyskaniem wsparcia z PFRON. Taką deklarację złożyło w tej grupie respondentów aż 86,4% badanych. Odmiennego zdania jest 13,6% pracodawców.

Wykres 46. Czy są Państwo zainteresowani uzyskaniem wsparcia z PFRON na zatrudnienie osób niepełnosprawnych? (N=175)

Znacząca część badanych podmiotów zainteresowana jest przyjmowaniem pracowników na staż. Taką deklarację złożyło 46,4% badanych podmiotów. 19,4% respondentów nie jest zainteresowanych stażami, a 34,2% nie potrafi w chwili obecnej jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie.

Wykres 47. Czy są Państwo zainteresowani przyjmowaniem pracowników na staż? (N=175)

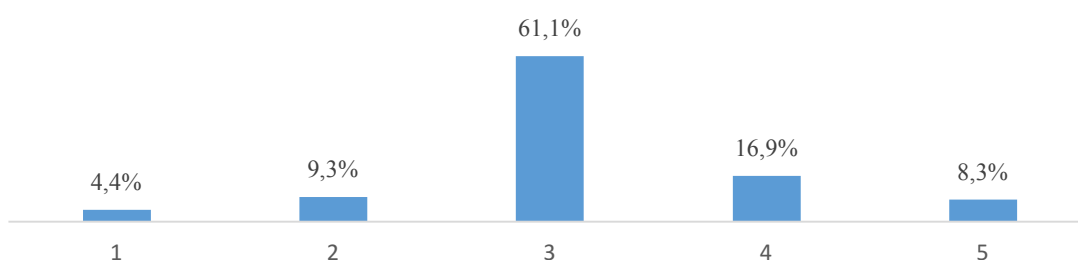
Do najczęściej wskazywanych zawodów, w jakich pracodawcy są zainteresowani przyjęciem na staż należą:

- Pracownik biurowy
- Kierowca
- Pracownik fizyczny
- Pracownik produkcji

- Pracownik księgowości
- Sprzedawca

Pomimo dużego zainteresowania - badanych podmiotów – stażami, zaledwie 8,3% respondentów ocenia szansę na zatrudnienie po odbyciu stażu na „bardzo dużą”, a 16,9% na „dużą”. Na umiarkowane szanse wskazuje największy odsetek pracodawców, 61,1%.

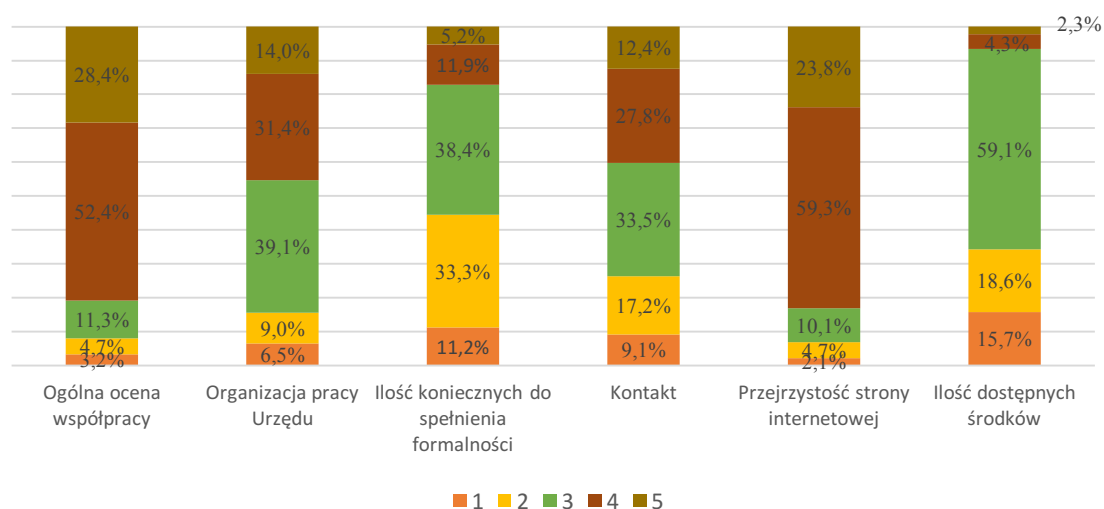
Wykres 48. Jaka jest szansa w Państwa firmie na zatrudnienie osoby po odbyciu stażu? (1=bardzo mała, 5=bardzo duża) (N=81)

W dalszej kolejności poproszono respondentów o ocenę poszczególnych elementów funkcjonowania Powiatowego Urzędu Pracy w Nowej Soli. Badani najlepiej ocenili współpracę z Urzędem (80,8% pozytywnych ocen) oraz przejrzystość strony internetowej (83,1% pozytywnych ocen). Najniższej oceniono ilość dostępnych środków (34,3% negatywnych odpowiedzi, 59,1% odpowiedzi neutralnych/umiarkowanych) oraz ilość koniecznych do spełnienia formalności (44,5% negatywnych odpowiedzi, 38,4% odpowiedzi neutralnych/umiarkowanych). Wyraźnie zróżnicowane są z kolei oceny dotyczące organizacji pracy Urzędu (45,4% odpowiedzi pozytywnych, 15,5% odpowiedzi negatywnych) oraz kontakt z Urzędem (40,2% odpowiedzi pozytywnych, 26,3% odpowiedzi negatywnych).

Konstatując, należy nadmienić, że w odniesieniu do elementów bezpośrednio zależnych od pracowników Urzędu, jak współpraca czy komunikatywność strony internetowej, oceny respondentów są wyraźnie pozytywne.

Wykres 49. Jak oceniają Państwo poszczególne elementy funkcjonowania PUP? (N=134)

W dalszej części poproszono badanych o ocenę działalności poszczególnych komórek Urzędu z uwzględnieniem następujących aspektów: fachowość urzędników, kompleksowość i skuteczność załatwienia sprawy, zaangażowanie urzędników w sprawy klientów, ilość koniecznych do spełnienia formalności, ilość dostępnych środków. Najwyżej oceniono fachowość urzędników oraz ich zaangażowanie w sprawy klientów, najniżej natomiast ilość dostępnych środków oraz ilość koniecznych do spełnienia formalności.

Tabela 40. Jak oceniają Państwo poszczególne elementy w skali od 1 do 5, gdzie 1=bardzo źle, 5=bardzo dobrze? (N=134)

	Fachowość urzędników	Kompleksowość i skuteczność załatwienia sprawy	Zaangażowanie urzędników w sprawy klientów	Ilość koniecznych do spełnienia formalności	Ilość dostępnych środków
Dział ds. ewidencji świadczeń	4,13	3,95	3,82	3,31	Nie podlega ocenie
Dział ds. promocji zatrudnienia	4,05	3,74	3,96	3,41	3,21
Centrum Aktywizacji Zawodowej	4,04	3,93	3,99	3,72	3,48

Wnioski

- Anketowani stosunkowo dobrze oceniają kondycję przedsiębiorstw w powiecie – 7,4 p. (w skali 1-10). Optymistycznie kształtują się również opinie na temat kondycji podmiotów na najbliższe lata. 29,1% liczy na wzrost sprzedaży produktów i usług, zaledwie 5,0% prognozuje spadek.
- Pracodawcy, którzy odrzucali kandydatów w procesie rekrutacji zwracali uwagę przede wszystkim na niewystarczające doświadczenie lub jego brak oraz niewystarczające kwalifikacje lub jego brak.
- 28,0% podmiotów planuje zatrudnić pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy, a 9,5% zamierza w tym okresie zwolnić pracowników.
- Wśród badanych firm, które planują zatrudnienie pracowników, największy odsetek oczekuje kandydatów z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz średnim technicznym (łącznie 77,6%).
- W odniesieniu do absolwentów szkół, szereg pracodawców zwraca uwagę na brak doświadczenia zawodowego oraz zbyt wysokie oczekiwania. Warto jednak zaznaczyć, że aż 37,1% podmiotów, które nie zatrudniają absolwentów, argumentuje ten stan rzeczy nieodpowiednim stosunkiem do pracy.
- Pracodawcy wystawili najlepszą ocenę absolwentom zasadniczych szkół zawodowych, w dalszej kolejności absolwentom uczelni wyższych. Najniżej oceniono absolwentów liceów ogólnokształcących.
- Analiza preferencji w zatrudnianiu kandydatów pod względem poszczególnych cech dowodzi, że większość podmiotów preferuje zatrudnianie osób w określonej grupie wiekowej (66,4%), a 62,0% preferuje przyjmowanie mężczyzn.
- Pracodawcy z terenu powiatu nowosolskiego licznie wskazują na problemy z obsadzaniem wakatów. Głównymi powodami jest brak odpowiednich kwalifikacji, brak doświadczenia oraz niska motywacja i poczucie wartości pracy.
- Znaczna część pracodawców nie jest w chwili obecnej zainteresowana zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.
- Z deklaracji pracodawców wynika ich pozytywna ocena współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowej Soli. Najpowszechniejszą jednak formą współpracy nadal pozostaje staż. Wynika to w dużej mierze z niskiego poziomu wiedzy pracodawców na temat innych form

wsparcia oferowanego przez Urząd Pracy. Pracodawcy współpracujący dotychczas z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowej Soli wysoko oceniają tę współpracę.

Załącznik 1

Wzór kwestionariusza ankiety

Dzień dobry, Reprezentuję Pracownię Badań Socjologicznych Humlard, która na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy w Nowej Soli prowadzi badanie lokalnego rynku pracy. Celem badania jest zdiagnozowanie sytuacji pracodawców na lokalnym rynku pracy. Zapewniamy całkowitą anonimowość badania. Pozyskane od Pani/Pana informacje posłużą tylko i wyłącznie do analiz statystycznych i nie będą wykorzystywane w żaden inny sposób. Zwracam się z prośbą o odpowiedź na następujące pytania:

1. Prosimy o podanie gminy, w której znajduje się główna siedziba?
 - Nowa Sól – miasto
 - Bytom Odrzański – miasto
 - Koźuchów – miasto
 - Nowe Miasteczko - miasto
 - Nowa Sól – obszar wiejski
 - Bytom Odrzański – obszar wiejski
 - Koźuchów – obszar wiejski
 - Nowe Miasteczko – obszar wiejski
 - Kolsko
 - Otyń
 - Siedlisko
2. Forma własności?
 - Państwowa
 - Prywatna
3. Ile osób - łącznie z Panem/Panią zatrudnionych jest w chwili obecnej w firmie?
.....
4. W którym roku rozpoczęli Państwo działalność gospodarczą?
.....
5. Czy działalność gospodarcza została uruchomiona przy wsparciu ze środków publicznych?
 - Tak
 - Nie
6. Jakie były to środki?
 - Fundusz pracy
 - EFS w ramach projektów realizowanych przez PUP
 - PFRON

- Inne środki z UE

7. Kiedy otrzymali Państwo wsparcie z PUP?

.....

8. Ile miejsc pracy utworzyli Państwo od momentu rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej?

.....

9. Na jakim rynku sprzedają Państwo swoje produkty i/lub usługi?

- Lokalnym
- Ogólnopolskim
- Międzynarodowym

10. Jaki jest – w Pana/Pani opinii stan przedsiębiorstw w powiecie? Proszę o odpowiedź w skali od 1 do 10, gdzie 1 = bardzo zły, 10 = bardzo dobry.

....

11. Czy na terenie powiatu obserwują Państwo występowanie szarej strefy?

- Tak
- Nie
- Trudno powiedzieć

12. Jak Państwo prognozują sytuację Państwa firmy na najbliższe lata? (spadek sprzedaży, wzrost sprzedaży, utrzymanie na podobnym poziomie)

- Spadek sprzedaży
- Utrzymanie na podobnym poziomie
- Wzrost sprzedaży

13. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zatrudniali Państwo pracowników?

- Tak
- Nie

14. Ilu pracowników zatrudnili Państwo w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

.....

15. W jakich zawodach zatrudnili Państwo pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

.....

.....

.....

.....

.....

16. Czy zatrudnienie nowych pracowników związane było z ich wymianą?

- Tak
- Nie

17. Czy na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy Państwa zatrudnienie:

- Spadło
- Utrzymywało się na takim samym poziomie
- Wzrosło

18. Czy podczas procesu rekrutacji odrzucali Państwo kandydatów, którzy aplikowali na dane stanowisko pracy?

- Tak
- Nie

19. Jakie były najczęstsze powody odrzucania kandydatów?

.....

20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zwalniali Państwo pracowników?

- Tak
- Nie

21. Ilu pracowników zwolnili Państwo w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

....

22. W jakich zawodach zwolnili Państwo pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

.....
.....
.....
.....
.....

23. Jakie inne cechy mogły mieć znaczenie (biorąc pod uwagę, że statystycznie często występowały wśród zwalnianych lub nieprzyjmowanych do pracy mimo ich starań?)

.....

24. Czy można je zmienić, np. dzięki poprawie edukacji szkolnej, uzupełnieniu kwalifikacji w formie szkoleń, stażu, praktyki?

- Tak, poprzez staż
- Tak, poprzez szkolenia

- Tak, poprzez kursy
- Tak, poprzez przygotowanie zawodowe dorosłych
- Tak, poprzez poprawę edukacji zawodowej
- Nie

25. Z jakiego powodu zwalniali Państwo pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

- Likwidacja stanowiska pracy
- Wymiana pracowników
- Dobrowolne odejście z pracy
- Wygaśnięcie umowy o pracę
- Inne. Jakie?

26. Czy w okresie najbliższych 12 miesięcy planują Państwo:

- Zatrudnić pracowników
- Pozostawić liczbę pracowników na tym samym poziomie
- Zwolnić pracowników

27. Z jakiego powodu planują Państwo zatrudnienie pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

.....

28. Z jakiego powodu planują Państwo zwolnienia pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

- Likwidacja stanowiska pracy
- Wymiana pracowników
- Dobrowolne odejście z pracy
- Wygaśnięcie umowy o pracę
- Inne. Jakie?

29. W jakich zawodach planują Państwo przyjąć pracowników?

.....
.....
.....
.....
.....

30. Jakiego wykształcenia oczekują Państwo od pracowników, których zamierzają Państwo przyjąć?

- Zasadnicze zawodowe
- Średnie zawodowe
- Średnie ogólnokształcące
- Wyższe

31. Jakich umiejętności oczekują Państwo od kandydatów?

- Obsługi komputera
- Obsługi specjalistycznych programów komputerowych
- Obsługi kasy fiskalnej
- Obsługi specjalistycznych maszyn i urządzeń
- Znajomości języków obcych
- Prawa jazdy
- Inne. Jakież?

32. Jakież są decydujące kryteria wyboru pracownika?

.....

33. Jakież cechy kandydata są dla Państwa najistotniejsze w procesie rekrutacji pracowników?

.....

34. Czy podczas rekrutacji będą Państwo brali pod uwagę inne cechy kandydata niż kwalifikacje zawodowe?

- Tak
- Nie

35. Jakież inne cechy będą Państwo brali pod uwagę?

.....

36. Czy w chwili obecnej zatrudniają Państwo absolwentów szkół, dla których praca w Państwa firmie jest pierwszym miejscem pracy?

- Tak
- Nie

37. Jaki jest odsetek absolwentów w stosunku do wszystkich zatrudnionych?

.....

38. Z jakiego powodu nie zatrudniają Państwo absolwentów?

.....

39. Jak oceniają Państwo przygotowanie zawodowe absolwentów?

- Zdecydowanie pozytywnie
- Raczej pozytywnie
- Raczej negatywnie
- Zdecydowanie negatywnie
- Trudno powiedzieć

40. Jak ocena ta różni się w zależności od typu szkoły ukończonej przez absolwenta? Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1=bardzo niska, 5=bardzo wysoka.

41. Czy preferują Państwo zatrudnianie osób w określonej grupie wiekowej?

- Tak
- Nie

42. Czy preferują Państwo zatrudnianie osób określonej płci?

- Tak, mężczyzn
- Tak, kobiet
- Nie

43. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy mieli Państwo problemy z obsadzeniem wakatów?

- Tak
- Nie

44. Czym spowodowane były te problemy?

.....

45. Czy w chwili obecnej zatrudniają Państwo osoby powyżej 50 roku życia?

- Tak
- Nie

46. Jaki jest odsetek osób powyżej 50 roku życia w stosunku do wszystkich zatrudnionych?

.....

47. Z jakiego powodu nie zatrudniają Państwo osób powyżej 50 roku życia?

Absolwenci Zasadniczych Szkół Zawodowych	1	2	3	4	5	Brak
Absolwenci Techników	1	2	3	4	5	Brak
Absolwenci Liceów Ogólnokształcących	1	2	3	4	5	Brak
Absolwenci Szkół Policealnych	1	2	3	4	5	Brak
Absolwenci Uczelni Wyższych	1	2	3	4	5	Brak

.....

48. Co stanowiłoby dla Państwa zachętę do zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia?

.....

49. Czy w chwili obecnej zatrudniają Państwo osoby do 30 roku życia?

- Tak
- Nie

50. Jaki jest odsetek osób do 30 roku życia w stosunku do wszystkich zatrudnionych?

.....

51. Z jakiego powodu nie zatrudniają Państwo osób do 30 roku życia?

.....

52. Co stanowiłoby dla Państwa zachętę do zatrudnienia osób do 30 roku życia?

.....

53. Czy w chwili obecnej zatrudniają Państwo osoby niepełnosprawne?

- Tak
- Nie

54. Jaki jest odsetek osób niepełnosprawnych w stosunku do wszystkich zatrudnionych?

.....

55. Z jakiego powodu nie zatrudniają Państwo osób niepełnosprawnych?

.....

56. Co stanowiłoby dla Państwa zachętę do zatrudnienia osób niepełnosprawnych?

.....

57. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy współpracowali Państwo z Powiatowym Urzędem Pracy?

- Tak
- Nie

58. Jak oceniają Państwo współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy?

- Zdecydowanie pozytywnie
- Raczej pozytywnie
- Raczej negatywnie
- Zdecydowanie negatywnie
- Trudno powiedzieć

59. Z jakich form współpracy korzystali Państwo na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy?

- Pośrednictwo pracy
- Staże
- Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników
- Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy
- Krajowy Fundusz Szkoleń
- Refundacja kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie osób do 30 roku życia
- Zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia w ramach bonu zatrudnieniowego
- Grant na telepracę
- Prace interwencyjne
- Roboty publiczne

- Przygotowanie zawodowe dorosłych
- Trójstronne umowy szkoleniowe
- Refundacja kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne osób do 30 roku życia

60. Co zdecydowało o tym, że skorzystali Państwo z tych form wsparcia?

.....

61. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy zgłaszali Państwo wakaty do Powiatowego Urzędu Pracy?

- Tak
- Nie

62. Ile wakatów zgłosili Państwo w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

.....

63. Czy w tym okresie zatrudnili Państwo osoby za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy?

- Tak
- Nie

64. Czy w przyszłości planują Państwo podjęcie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy?

- Tak
- Nie
- Trudno w tej chwili powiedzieć

65. Z jakiego powodu nie zamierzają Państwo podejmować w przyszłości współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy?

.....

66. Czy posiada Pan/Pani wiedzę na temat poszczególnych form współpracy z PUP? Tak/Nie

- Pośrednictwo pracy
- Staże
- Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników
- Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy
- Krajowy Fundusz Szkoleń
- Refundacja kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie osób do 30 roku życia
- Zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia w ramach bonu zatrudnieniowego
- Grant na telepracę
- Prace interwencyjne
- Roboty publiczne
- Przygotowanie zawodowe dorosłych
- Trójstronne umowy szkoleniowe
- Refundacja kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne osób do 30 roku życia

67. Jakimi formami wsparcia (i dla jak licznej grupy osób) byłoby Państwo zainteresowani?

- Pośrednictwo pracy
- Staże
- Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników
- Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy
- Krajowy Fundusz Szkoleń
- Refundacja kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie osób do 30 roku życia
- Zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia w ramach bonu zatrudnieniowego
- Grant na telepracę
- Prace interwencyjne
- Roboty publiczne
- Przygotowanie zawodowe dorosłych
- Trójstronne umowy szkoleniowe
- Refundacja kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne osób do 30 roku życia

68. Jak oceniają Państwo atrakcyjność form współpracy z PUP?

- Zdecydowanie pozytywnie
- Raczej pozytywnie
- Raczej negatywnie
- Zdecydowanie negatywnie
- Trudno powiedzieć

69. O jakie działania należałoby rozszerzyć usługi PUP, aby były one atrakcyjne dla pracodawców?

.....

70. Jaki – na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy - był procent ofert pracy przekazywanych przez Państwa firmę do PUP w stosunku do wszystkich Państwa ofert pracy?

.....

71. Ile osób, skierowanych przez PUP, zatrudnionych przez PUP zatrudnili Państwo w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

.....

72. Jak oceniają Państwo tych pracowników?

- Zdecydowanie pozytywnie
- Raczej pozytywnie
- Raczej negatywnie
- Zdecydowanie negatywne
- Trudno powiedzieć

73. Czy są Państwo zainteresowani, aby urząd szkolił osoby bezrobotne?

- Tak

- Nie

74. W jakich kierunkach i z jakimi uprawnieniami?

- Kierunek

.....

.....

.....

- Uprawnienia

.....

.....

.....

75. Czy są Państwo zainteresowani udziałem w projektach realizowanych przez PUP?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie
- Trudno powiedzieć

76. Czy ma Pan/i propozycje zmian w zakresie usprawnienia procedury, uproszczenia dokumentacji, która funkcjonuje przy realizacji poszczególnych form wsparcia – co ułatwiłoby aktywizację osób bezrobotnych ze strony firm?

- Tak
- Nie
- Trudno powiedzieć

77. Z jakimi problemami spotykają się Państwo we współpracy z PUP?

.....

78. Czy są Państwo zainteresowani zatrudnieniem osób niepełnosprawnych?

- Tak
- Nie

79. Czy są Państwo zainteresowani uzyskaniem wsparcia z PFRON na zatrudnienie osób niepełnosprawnych?

- Tak
- Nie

80. Czy są Państwo zainteresowani przyjmowaniem pracowników na staż?

- Tak
- Nie

81. W jakich zawodach?

.....

82. Z jakimi umiejętnościami?

- Obsługi komputera
- Obsługi specjalistycznych programów komputerowych
- Obsługi kasy fiskalnej
- Obsługi specjalistycznych maszyn i urządzeń
- Znajomości języków obcych
- Prawa jazdy
- Inne. Jakie?

83. Jaka jest szansa w Państwa firmie na zatrudnienie osoby po odbyciu stażu? (1=bardzo mała, 5=bardzo duża)

.....

84. Jak oceniają Państwo poszczególne elementy funkcjonowania PUP?

	Zdecydowanie pozytywnie	Raczej pozytywnie	Raczej negatywnie	Zdecydowanie negatywnie	Trudno powiedzieć
ogólna ocena współpracy					
dostęp do informacji na temat usług Urzędu Pracy					
przejrzystość strony internetowej, łatwość wyszukiwania informacji					
kontakt					
organizacja pracy Urzędu					
ilość koniecznych do spełnienia formalności					
ilość dostępnych środków					

85. Jak oceniają Państwo poszczególne elementy w skali od 1 do 5, gdzie 1=bardzo źle, 5=bardzo dobrze?

Wyszczególnienie		Fachowość urzędników	Kompleksowość i skuteczność załatwienia sprawy	Zaangażowanie urzędników w sprawy klientów	Ilość koniecznych do spełnienia formalności	Ilość dostępnych środków
Dział ds. ewidencji i świadczeń						nie dotyczy
Dział ds. promocji zatrudnienia	staże, bon stażowy, przygotowanie zawodowe dla dorosłych					
	Subsydiowane zatrudnienie tj.: - prace interwencyjne, - dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie osób powyżej 50 roku życia, - jednorazowa refundacja poniesionych kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne - refundacja kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie społeczne (osoby do 30 roku życia), - bon zatrudnieniowy dla osoby bezrobotnej do 30 roku życia, - refundacja części wynagrodzenia i składek na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia,					

	- roboty publiczne - prace społecznie użyteczne					
Centrum Aktywizacji Zawodowej	pośrednictwo pracy					
	poradnictwo zawodowe					
	szkolenia, bon szkoleniowy, Krajowy Fundusz Szkoleniowy					
	Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy oraz nowych firm tj.: - refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, - jednorazowe środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej, - grant na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy)					

Spis tabel

Tabela 1. Próba badawcza podmiotów gospodarki.....	6
Tabela 2. Wagi próby w badaniu kwestionariuszowym	7
Tabela 3. Liczba ludności w gminach powiatu nowosolskiego (źródło: GUS).....	10
Tabela 4. Liczba ludności w powiecie nowosolskim względem płci w latach 2005-2015 (źródło: GUS)	10
Tabela 5. Liczba ludności na obszarach miejskich i wiejskich powiatu nowosolskiego w latach 2005- 2015 (źródło: GUS).....	10
Tabela 6. Liczba ludności w powiecie nowosolskim w poszczególnych grupach wiekowych (źródło: GUS)	11
Tabela 7. Mieszkańcy województwa lubuskiego oraz poszczególnych powiatów względem ekonomicznych grup wieku (źródło: GUS).....	13
Tabela 8. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego (źródło: GUS)	13
Tabela 9. Ludność powiatu nowosolskiego według ekonomicznych grup wieku i obszarów miejsca zamieszkania (źródło: GUS)	14
Tabela 10. Odsetek kobiet i mężczyzn w wieku produkcyjnym w powiecie nowosolskim w poszczególnych grupach wiekowych	14
Tabela 11. Prognoza ludności w powiecie nowosolskim według poszczególnych grup wiekowych (źródło: GUS)	16
Tabela 12. Prognoza % ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego w latach 2020-2050 (źródło: GUS).....	16
Tabela 13. Zameldowania i wymeldowania w powiecie nowosolskim w 2015 roku z podziałem na ekonomiczne grupy wieku (źródło: GUS).....	17
Tabela 14. Zameldowania i wymeldowania oraz saldo migracji w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego w 2015 roku (źródło: GUS)	17
Tabela 15. Saldo migracji w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)	18
Tabela 16. Wewnętrzny i zewnętrzny napływ i odpływ ludności oraz saldo migracji dla poszczególnych powiatów województwa lubuskiego w 2014 roku (źródło: GUS)	19
Tabela 17. Liczba przedszkoli i dzieci w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)	21

Tabela 18. Liczba szkół podstawowych i uczniów w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)	21
Tabela 19. Liczba szkół gimnazjalnych i uczniów w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS)	22
Tabela 20. Liczba szkół ponadgimnazjalnych i uczniów w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS).....	22
Tabela 21. Współczynnik skolaryzacji brutto w poszczególnych typach szkół w powiecie nowosolskim (źródło: GUS)	22
Tabela 22. Absolwenci poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w powiatach województwa lubuskiego w 2015 roku (źródło: GUS)	23
Tabela 23. Uczniowie ponadgimnazjalnych szkół zawodowych według podgrup kierunków kształcenia w 2015 roku (źródło: GUS).....	24
Tabela 24. Liczba zatrudnionych na 1000 mieszkańców w województwie lubuskim, podregionie zielonogórskim, powiecie nowosolskim i poszczególnych gminach w 2015 roku (źródło: GUS)..	24
Tabela 25. Liczba pracujących na 1000 mieszkańców w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego w 2015 roku (źródło: GUS)	25
Tabela 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego w 2015 roku (źródło: GUS)	27
Tabela 27. Stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego według stanu na dzień 31.12.2015 roku (źródło: GUS).....	28
Tabela 28. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowej Soli według stanu na dzień 31.12.2015 roku (źródło: PUP w Nowej Soli)	29
Tabela 29. Powody przyznawania pomocy rodzinom z powiatu nowosolskiego w 2015 roku (źródło: GUS).....	30
Tabela 30. Liczba podmiotów gospodarki w powiecie nowosolskim względem poszczególnych gmin i klasy wielkości (źródło: GUS)	32
Tabela 31. Liczba podmiotów w gminach powiatu nowosolskiego w latach 2005-2015 (źródło: GUS)	32
Tabela 32. Podmioty gospodarki w powiecie nowosolskim względem poszczególnych gmin i sektora własności (źródło: GUS)	33
Tabela 33. Podmioty gospodarki w powiecie nowosolskim według sekcji PKD 2007 (źródło: GUS).....	33
Tabela 34. Jak ocena ta różni się w zależności od typu szkoły ukończonej przez absolwenta? Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1=bardzo niska, 5=bardzo wysoka. (N=64).....	51
Tabela 35. Odsetek wakatów zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy (N=35)	57

Tabela 36. Znajomość poszczególnych form wsparcia i zainteresowanie nimi (N=175)	57
Tabela 37. Stosunek ofert pracy zgłoszonych do PUP do wszystkich ofert pracy	58
Tabela 38. Zatrudnienie osób skierowanych przez PUP	59
Tabela 39. Najczęściej wskazywane kierunki szkoleń i uprawnienia	60
Tabela 40. Jak oceniają Państwo poszczególne elementy w skali od 1 do 5, gdzie 1=bardzo źle, 5=bardzo dobrze? (N=134)	64

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności w powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS).....	9
Wykres 2. Mieszkańcy powiatu nowosolskiego według ekonomicznych grup wieku w latach 2005-2015 (źródło: GUS)	12
Wykres 3. Mieszkańcy powiatu nowosolskiego względem wieku mobilnego i niemobilnego (źródło: GUS).....	15
Wykres 4. Prognoza liczby ludności w powiecie nowosolskim w poszczególnych latach (źródło: GUS)	15
Wykres 5. Saldo migracji w powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS)	18
Wykres 6. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce, województwie lubuskim i powiecie nowosolskim w 2015 roku (źródło: GUS).....	26
Wykres 7. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce, województwie lubuskim i powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS)	26
Wykres 8. Liczba osób bezrobotnych w powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS) ...	27
Wykres 9. Stopa bezrobocia w Polsce, województwie lubuskim i powiecie nowosolskim w latach 2005-2015 (źródło: GUS).....	28
Wykres 10. Badane podmioty względem miejsca prowadzenia działalności (N=175)	40
Wykres 11. Na jakim obszarze działa Państwa firma? (N=175).....	40
Wykres 12. Ocena kondycji przedsiębiorstw w powiecie nowosolskim (N=175).....	41
Wykres 13. Deklaracje badanych odnośnie obserwowania zjawiska szarej strefy w powiecie nowosolskim (N=175)	41
Wykres 14. Ocena kondycji przedsiębiorstwa na najbliższe lata (N=175).....	42
Wykres 15. Odsetek podmiotów zatrudniających pracowników ciągu ostatnich 12 miesięcy (N=175)	42

Wykres 16. Czy zatrudnianie nowych pracowników związane było z ich wymianą? (N=56)	43
Wykres 17. Czy na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy Państwo zatrudnienie: (N=175)	43
Wykres 18. Czy podczas procesu rekrutacji odrzucali Państwo kandydatów, którzy aplikowali na dane stanowisko pracy? (N=56)	44
Wykres 19. Jakie były najczęstsze powody odrzucania kandydatów? (N=47)	44
Wykres 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zwalniali Państwo pracowników? (N=175).....	45
Wykres 21. Z jakiego powodu zwalniali Państwo pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy? (N=85)	45
Wykres 22. Plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy (N=175)	46
Wykres 23. Jakiego wykształcenia oczekują Państwo od pracowników, których zamierzają Państwo przyjąć? (N=49).....	47
Wykres 24. Jakich umiejętności oczekują Państwo od kandydatów? (N=175)	47
Wykres 25. Jakie cechy kandydata są dla Państwa najistotniejsze w procesie rekrutacji pracowników? (N=49).....	48
Wykres 26. Czy podczas rekrutacji będą Państwo brali pod uwagę inne cechy kandydata niż kwalifikacje zawodowe? (N=49).....	49
Wykres 27. Czy w chwili obecnej zatrudniają Państwo absolwentów szkół, dla których praca w Państwa firmie jest pierwszym miejscem pracy? (N=175).....	49
Wykres 28. Z jakiego powodu nie zatrudniają Państwo absolwentów? (N=111).....	50
Wykres 29. Jak oceniają Państwo przygotowanie zawodowe absolwentów? (N=64)	50
Wykres 30. Czy preferują Państwo zatrudnianie osób w określonej grupie wiekowej? (N=175)	51
Wykres 31. Czy preferują Państwo zatrudnianie osób określonej płci? (N=175)	52
Wykres 32. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy mieli Państwo problemy z obsadzeniem wakatów? (N=56).....	52
Wykres 33. Czy zatrudniają Państwo osoby powyżej 50 roku życia? (N=175)	53
Wykres 34. Czy zatrudniają Państwo osoby poniżej 30 roku życia? (N=175)	54
Wykres 35. Czy zatrudniają Państwo osoby niepełnosprawne? (N=175).....	54
Wykres 36. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy współpracowali Państwo z Powiatowym Urzędem Pracy? (N=175)	55
Wykres 37. Jak oceniają Państwo współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy? (N=134).....	56
Wykres 38. Z jakich form współpracy korzystali Państwo na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy? (N=134)	56
Wykres 39. Czy w przyszłości planują Państwo podjęcie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy? (N=175).....	57
Wykres 40. Jak oceniają Państwo atrakcyjność form współpracy z PUP? (N=175).....	58

Wykres 41. Jak oceniają Państwo pracowników skierowanych przez PUP (N=25)	59
Wykres 42. Czy są Państwo zainteresowani, aby urząd szkolił osoby bezrobotne? (N=175).....	59
Wykres 43. Czy są Państwo zainteresowani udziałem w projektach realizowanych przez PUP? (N=175)	60
Wykres 44. Czy ma Pan/i propozycje zmian w zakresie usprawnienia procedury, uproszczenia dokumentacji, która funkcjonuje przy realizacji poszczególnych form wsparcia – co ułatwiłoby aktywizację osób bezrobotnych ze strony firm? (N=175).....	61
Wykres 45. Czy są Państwo zainteresowani zatrudnieniem osób niepełnosprawnych? (N=175).....	61
Wykres 46. Czy są Państwo zainteresowani uzyskaniem wsparcia z PFRON na zatrudnienie osób niepełnosprawnych? (N=175).....	62
Wykres 47. Czy są Państwo zainteresowani przyjmowaniem pracowników na staż? (N=175).....	62
Wykres 48. Jaka jest szansa w Państwa firmie na zatrudnienie osoby po odbyciu stażu? (1=bardzo mała, 5=bardzo duża) (N=81)	63
Wykres 49. Jak oceniają Państwo poszczególne elementy funkcjonowania PUP? (N=134)	64

Bibliografia

- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowosolskiego na lata 2015-2025.
- Strategia Rozwoju Powiatu Nowosolskiego na lata 2015-2025.
- Raport z wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 w województwie lubuskim, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze.
- Portret powiatu nowosolskiego, GUS 2015.
- Portret województwa lubuskiego, GUS 2015.
- <http://bip.powiat-nowosolski.pl>
- <http://www.powiat-nowosolski.pl>
- <http://www.innowacje.lubuskie.pl/powiat-nowosolski.html>
- <http://www.kssse.pl>
- <http://www.bizneslubuski.pl>
- Bank Danych Lokalnych, GUS
- Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli.
- Starostwo Powiatowe w Nowej Soli
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Soli.